

Ιστορία ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2.ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ	7
3.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ	8
3.1.1. Από την αρχαιότητα έως τον 5 ^ο αιώνα μ.Χ.	8
3.1.2. Από τον μεσαίωνα έως σήμερα	10
3.2.Η νοσοκομειακή ψυχιατρική περίθαλψη στην Οθωμανική αυτοκρατορία και το Ελληνικό κράτος μέχρι τον 19 ^ο αιώνα	11
3.3. Η ψυχιατρική περίθαλψη στο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος (1833-1968)	12
3.4. Η νοσοκομειακή ψυχιατρική περίθαλψη στο ελληνικό κράτος από το 1900 ως σήμερα	13
4. ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ	16
4.1. Από την ιερά μονή στο νοσοκομείο	16
4.2.Από το ψυχιατρικό νοσοκομείο του χθες στο πρότυπο δίκτυο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας του σήμερα	20
5. ΕΝΔΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο.	22
5.1.Ιατρική υπηρεσία	22
5.2. Νοσηλευτική υπηρεσία	22
5.3.Διοικητική υπηρεσία	23
5.4.Τεχνική υπηρεσία	25
5.5. Υπηρεσίες προς νοσηλευόμενους	25
5.6. Υπηρεσίες προς τους πολίτες	26
6. ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο.	27
6.1. Κέντρο ψυχικής υγείας	27
6.1.1. Υπηρεσίες του κέντρου ψυχικής υγείας της Κατερίνης	29
6.1.2. Προσωπικό του κέντρου ψυχικής υγείας	30
6.1.3. Ιατροπαιδαγωγικό τμήμα του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης	31
6.1.4. Εργοθεραπευτικό τμήμα του κέντρου ψυχικής υγείας	32
6.1.5. Δραστηριότητες του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης	32
6.1.6. Πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης της οικογένειας στο κέντρο ψυχικής υγείας	34
6.2. Εξωτερικά ιατρεία	41

6.3. Μονάδα κατ' οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας (Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ.).	43
6.4. Κινητές μονάδες	45
7.ΕΞΩΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΟΛΥΜΠΟΥ	47
7.1. Κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.	47
7.2. Κλινική οξέων περιστατικών	49
7.3. Ξενώνες του δικτύου	50
7.3.1. Ξενώνας Πολύμνια	51
7.3.2. Ξενώνας Αρμονία	51
7.3.3. Ξενώνας Διόνυσος	52
7.3.4. Ξενώνας Θάλεια	52
7.3.5. Ξενώνας Ερατώ	52
7.3.6. Ξενώνας για δύσκολους να ενταχθούν στην κοινότητα ασθενείς	53
7.3.7. Ξενώνας βραχείας παραμονής	53
7.4. Οικοτροφεία του Ψ.Ν.Π.Ο.	54
7.4.1. Οικοτροφείο Τερψιχόρη	54
7.4.2. Οικοτροφείο Δάφνης	55
7.5. Προστατευόμενα διαμερίσματα	56
7.5.1. Διαμέρισμα Καλλιόπη	57
7.5.2. Προστατευόμενο διαμέρισμα Μελπομένη	57
7.5.3. Διαμέρισμα Κλειώ	58
7.5.4. Προστατευόμενο διαμέρισμα Ουρανία	58
7.5.5. Διαμέρισμα Ευτέρπη	58
7.5.6. Διαμέρισμα Καταφυώτικο 1 ^ο	59
7.5.7 Διαμέρισμα Καταφυώτικο 2 ^ο	59
7.6. Εργαστήρι απασχόλησης ενοίκων	60
7.6.1. Δράσεις του Κοινωνικού Συνεταιρισμού Περιορισμένης Ευθύνης Τομέα Ψυχικής Υγείας Ν. Πιερίας	61
7.7. Κέντρα Ημέρας	64
7.7.1. Κέντρο ημερήσιας φροντίδας ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους (Κ.Η.Φ.Α.Α.).	64
7.7.2. Κέντρο ημέρας <i>Το σπίτι των Μουσών</i>	64
7.7.3. Κέντρο ημέρας Οι τέσσερις Εποχές	67

7.8. Θεραπευτική μονάδα υποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.	68
8.ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ	70
8.1. Συνάντηση της επιτροπής ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης του Κοι.Σ.Π.Ε.Το.Ψ.Υ.Ν. Πιερίας με τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο.	70
8.2. Επίσκεψη του αντιπροέδρου του ΟΚΑΝΑ στο Ψ.Ν.Π.Ο.	71
8.3. Ο υποδιοικητής της Γ' ΥΠΕ Μακεδονίας κ.Νάνος στην Κατερίνη	72
8.4. Επίσκεψη της ένωσης νοσηλευτών Ελλάδος στο Ψ.Ν.Π.Ο.	73
8.5. Εορτασμός της πρωτομαγιάς	74
8.6. Συνάντηση εργασίας του διοικητή με τις επιστημονικά υπεύθυνες των δομών του Ψ.Ν.Π.Ο.	74
8.7. Ενημέρωση και συνεργασία για μείωση δαπανών λειτουργίας	75
8.8. Μαθητές της Α'Λυκείου επισκέφθηκαν τον ΟΚΑΝΑ	77
8.9. Ενημέρωση Άγγλων αξιολογητών από τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο.	78
9. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο. ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	81
9.1. Ο εθελοντισμός και η ψυχική υγεία συναντούν την παράδοση	81
9.2. Εκδόσεις του Ψ.Ν.Π.Ο.	84
9.3. Συνεργασίες του κέντρου ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο. με σχολεία	86
9.4. Το κέντρο ψυχικής υγείας για την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας	87
10.ΕΠΙΛΟΓΟΣ	90
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	94

1. Εισαγωγή

Ο όρος *ψυχιατρική* εισήχθη το 1808 από το Γερμανό γιατρό Johann Christian Reil (1759-1813), ο οποίος συνέγραψε το θεωρούμενο ως το πρώτο εγχειρίδιο της Ψυχιατρικής, με τίτλο *Rhapsodien über die Anwendung der psychischen Curmethode auf Geisterzerruttungen*.¹

Με την ευρεία έννοια της κατανόησης, διάγνωσης και θεραπείας των ψυχικών διαταραχών, η ψυχιατρική ως ιατρική πρακτική είναι ο παλαιότερος κλάδος της Ιατρικής. Η ψυχιατρική ως ιδιαίτερος ιατρικός κλάδος έχει μια ιστορία περίπου εκατόν πενήντα ετών.

Ψυχιατρική είναι ο κλάδος της ιατρικής επιστήμης (από το 1981 έχει διαχωριστεί επίσημα από τον κλάδο της Νευρολογίας) που ασχολείται με τη διερεύνηση των αιτιών, τη διάγνωση, τη θεραπεία ή και την αποκατάσταση των ψυχικών διαταραχών (νόσων), οι οποίες διαταράσσουν την ψυχική ισορροπία, τις διαπροσωπικές σχέσεις, τη λειτουργικότητα και την προσαρμογή του ατόμου στο κοινωνικοπολιτιστικό του περιβάλλον σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.¹

Η Ψυχιατρική, με βάση τις γνώσεις από τις βιολογικές και κοινωνικές επιστήμες, μελετά τις διαταραχές των ανώτερων νοητικών λειτουργιών και των συναφών νοσολογικών οντοτήτων ή συνδρόμων, την προσωπικότητα του ανθρώπου και γενικότερα την συμπεριφορά του και παράλληλα αναπτύσσει τις κατάλληλες θεραπευτικές μεθόδους.

Σύμφωνα με έναν άλλο ορισμό ψυχοδυναμικού προσανατολισμού, η ψυχιατρική είναι ο κλάδος της Ιατρικής που ασχολείται με τη διάγνωση και θεραπεία των υποκειμενικών ή αντικειμενικών ψυχοπαθολογικών συμπτωμάτων, που είναι αποτέλεσμα ενδοψυχικών συγκρούσεων και προσωπικών βιωμάτων.

Η εξέλιξη της ψυχιατρικής διαμέσου των αιώνων εμπεριέχει όλες τις επικρατούσες ιστορικές απόψεις για τη φύση της αιτιολογίας των ψυχικών παθήσεων (μαγικές, δεισιδαιμονικές, δαιμονοκρατίες, θεοληπτικές, βιταλιστικές). Οι βάσεις της σύγχρονης Ψυχιατρικής ανάγονται στη Γερμανική σχολή, που διατύπωσε την ανοσολογική αντίληψη με τον E. Kraepelin (1855 - 1926). Πριν από την περίοδο αυτή η Ψυχιατρική θεωρούνταν περιοχή της

φιλοσοφίας, αν και οι ψυχικά πάσχοντες δέχονταν τις φροντίδες ή τις τιμωρίες τόσο των γιατρών, όσο και των ιερέων, αστυνομικών, δικαστών, μάγων, εξορκιστών.

Στην Ψυχιατρική νοσολογία αρκετοί θεωρούν μοναδικά για κάθε άτομο τα ψυχοπαθολογικά συμπτώματα από τα οποία πάσχει και είναι αδύνατον αυτά να μπουν σε ευρύτερα ταξινομικά πλαίσια. Μέσα σ' ένα κλίμα αποθέωσης της εξατομίκευσης της ψυχοπαθολογίας, αρνούνται ότι η ψυχοπαθολογία υπόκειται σε επανάληψη, με ακριβώς την ίδια σημειολογία.

Ανεξάρτητα από τα προβλήματα επιστημολογικού εξοπλισμού της θεωρίας της ψυχιατρικής, ο κλάδος αυτός της ιατρικής παραμένει ένας από τους πλέον σημαντικούς, δεδομένης της ψυχοπαθολογίας στο σύγχρονο κόσμο και των κοινωνικοοικονομικών της επιπτώσεων.

Αναμφίβολα το κάθε άτομο είναι μοναδικό και ως ψυχικά άρρωστο αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση. Ωστόσο, τα οποιαδήποτε ψυχοπαθολογικά του χαρακτηριστικά εμφανίζουν ομοιότητες ή διαφορές με εκείνα άλλων ασθενών, για το λόγο αυτό μπορούν να είναι συγκρίσιμα.

2. Κλάδοι της Ψυχιατρικής

Μέσα από τη μακρά εξέλιξη της Ψυχιατρικής έχουν διαμορφωθεί οι ακόλουθοι βασικοί κλάδοι :

- Η *Βιολογική Ψυχιατρική*, η οποία ασχολείται με τη βιολογική αιτιολογία και θεραπεία των ψυχικών διαταραχών.
- Η *Κοινωνική Ψυχιατρική* και η *Ψυχιατρική Επιδημιολογία*, που μελετούν τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις των ψυχικών διαταραχών.
- Η *Κοινοτική Ψυχιατρική*, η οποία παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην κοινότητα.
- Η *Ψυχολογική Ψυχιατρική*, που αφορά τις ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις των ψυχικών διαταραχών.
- Η *Παιδοψυχιατρική*, που ασχολείται με την ψυχοπαθολογία των παιδιών και των εφήβων. Επίσης , διαπραγματεύεται και τυχόν διαταραγμένες σχέσεις μεταξύ αυτών και των οικογενειών τους.
- Η *Ψυχιατροδικαστική*, που ασχολείται με τους ψυχικά διαταραγμένους ,οι οποίοι έχουν διαπράξει αδικήματα και παραπτώματα. Ακόμα , ο κλάδος αυτός ασχολείται και με τους ανθρώπους που έχουν υπάρξει θύματα των ψυχικά ασθενών , με το ποινικό και αστικό δίκαιο της παρεκκλίνουσας ανθρώπινης συμπεριφοράς.
- Η *Ψυχογηριατρική*, που ασχολείται με την ψυχοπαθολογία της τρίτης ηλικίας.
- Η *Ψυχιατρική Αποκατάσταση*, η οποία αφορά την οργάνωση και την εφαρμογή αποκαταστασιακών διαδικασιών σε χρόνιους ψυχικά αρρώστους.

Οι κλάδοι αυτοί είναι και οι επίσημοι κλάδοι της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρίας (World Psychiatric Association), αλλά και των περισσότερων εθνικών ψυχιατρικών εταιριών, όπως και της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρίας, ενώ παράλληλα έχουν αναπτυχθεί και ως ανεξάρτητες διεθνείς εταιρίες.²

3.1.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

3.1.1.Από την αρχαιότητα έως τον 5^ο αιώνα μ.Χ.

Είναι δύσκολο να πει κανείς από πότε υπάρχει ψυχιατρική. Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί χρονικά πότε εμφανίστηκε ο πρώτος *ψυχιατρικός άρρωστος*. Οι πρώτες μαρτυρίες που υπάρχουν είναι από τα αρχαία κείμενα. Ο ιατρομάντης Μελάμπους θεράπευσε από τη *μανία* τις κόρες του Προίτου, βασιλιά των Αργείων. Ο ίδιος θεράπευσε τον Ίφικλο, γιο του Φύλακου, προομηρικού βασιλιά της θεσσαλικής πόλης Φυλάκης, από την ψυχογενή του ανικανότητα.

Σε όλη αυτή την περίοδο σταθερή ήταν η άποψη ότι αίτια των ψυχικών νοσημάτων ήταν εξωανθρώπινες δυνάμεις. Οι ψυχοπαθείς θεωρούνταν ενεργούμενα, θεόληπτοι, ένθεοι. Συνέπεια αυτής της θρησκευτικής αντίληψης είναι και η αντίστοιχη αντιμετώπιση και θεραπευτική πρακτική. Η αντιμετώπιση των ψυχικά αρρώστων αναφέρεται για πρώτη φορά στους νόμους του Πλάτωνα όπου προτείνεται ο εγκλεισμός αυτών.

Ένα ψυχικά άρρωστο άτομο ήταν δυνατόν να καταδικαστεί από το δικαστή σε φυλάκιση πέντε χρόνων με ρητή απαγόρευση να έχει επαφές με την κοινότητα. Μετά το διάστημα αυτό ο εγκλειστος έπρεπε να απελευθερωθεί αν και εφόσον η συμπεριφορά του είχε βελτιωθεί, διαφορετικά θα έπρεπε να θανατωθεί. Στην πραγματικότητα, οι ψυχικά άρρωστοι στην Αθήνα κρατούνταν στο σπίτι τους κάτω από συνεχή παρακολούθηση και αν οι συγγενείς τους εγκατέλειπαν, τιμωρούνταν.

Οι άνθρωποι αυτών των εποχών αντιμετώπιζαν την ψυχική νόσο με δέος και σεβασμό. Γι αυτό και η αντιμετώπισή της, πάντοτε σε σχέση με τη θρησκεία, γινόταν σε ναούς και ιερούς χώρους. Ο Ιπποκράτης ήταν ο πρώτος που, για λογαριασμό της Ιατρικής, διεκδίκησε από τους ιερείς και τα Ασκληπιεία τους ψυχικά αρρώστους. Θεώρησε ότι τα ψυχικά πάθη οφείλονται σε φυσικά αίτια και όχι σε υπερφυσικές δυνάμεις. Θέση του ήταν ότι η ψυχική αρρώστια είναι αποτέλεσμα των αλληλεπιδράσεων των τεσσάρων σωματικών χυμών (του αίματος, της μαύρης και κίτρινης χολής και του φλέγματος). Έτσι τίθεται η πρώτη βάση για το βιολογικό υπόστρωμα της ψυχικής αρρώστιας. Οι Ιπποκρατικοί απέρριπταν τη θεολογική άποψη για την επιληψία και την ψυχική αρρώστια και εφάρμοσαν στη θεραπευτική πράξη τις κλινικές τους παρατηρήσεις.

Η αντίληψη αυτή θα ενισχυθεί από τον Αριστοτέλη, τον πρώτο που έδωσε μία συστηματοποιημένη ψυχολογία του ανθρώπου και εισήγαγε πρώτος την εμπειρική παρατήρηση πάνω στις διαταραχές της συμπεριφοράς του ανθρώπου και την έννοια της κάθαρσης, με τη χρήση μουσικής, κρασιού και αφροδισιακών, ιδίως στα μελαγχολικά άτομα. Ο ίδιος εισήγαγε τον όρο «μελαγχολία», που προέρχεται από την ιπποκρατική μέλαινα χολή, για άτομα με διαταραχές της αντίληψης.

Ο Ηρώφιλος αντιπαρατάσσει τη δική του άποψη στη *χυμική* θεωρία του Ιπποκράτη αποδίδοντας τις ψυχικές διαταραχές σε βλάβες του εγκεφάλου.

Κατά τον 1^ο π.χ. αιώνα ο Ασκληπιάδης, από την Προύσα της Βιθυνίας αναγνώρισε τη σημασία των συγκινήσεων στη γένεση των ψυχικών διαταραχών και πρότεινε για την αντιμετώπισή τους μεθόδους ψυχολογικές. Έτσι ήδη κατά τον 1^ο π.χ. αιώνα έχουμε την πρώτη αντίθεση ανάμεσα στην οργανογένεση και την ψυχογένεση της ψυχικής νόσου. Μεγάλοι μεταϊπποκρατικοί γιατροί είναι ο Σωρανός ο Εφέσιος που τόνισε την ατομικότητα του αρρώστου και ο μαθητής του Καίλιος Αυρηλιανός του οποίου η ηθική και ανθρωπιστική παιδεία τον οδήγησε στην απόρριψη των αναγκαστικών μέσων στη θεραπεία των ψυχικών παθήσεων.

Η περίοδος ακμής της ελληνορωμαϊκής ψυχιατρικής κλείνει με τον Γαληνό ο οποίος, δίνοντας έμφαση στη σημασία των ψυχολογικών παραγόντων για τη δημιουργία σωματικών συμπτωμάτων, μπορεί να θεωρηθεί ότι εισήγαγε την ψυχοσωματική αντίληψη στο χώρο του ψυχιατρικού προβληματισμού.

Ο ιστορικός αυτός κύκλος κλείνει, για τη Δύση, με την πνευματική προσφορά του Αγίου Αυγουστίνου, που στο έργο του *Εξομολογήσεις* διαφαίνεται η προσπάθεια να συσχετιστεί ο ρόλος των πρώιμων εμπειριών και των συναισθηματικών επιδράσεων στη διαμόρφωση της ψυχικής ζωής. Κατά κάποιο τρόπο οι *Εξομολογήσεις* αποτελούν την πρώτη ιστορικά γνωστή προσπάθεια αυτοανάλυσης με σημαντικές τάσεις δυναμικής θεώρησης των ψυχικών φαινομένων. Έτσι, μέχρι τον 5^ο μ.Χ. αιώνα έχουν εμφανισθεί στο χώρο της ψυχιατρικής τέσσερα μεγάλα ρεύματα:

- Οργανογένεση(Ιπποκράτης)
- Ψυχογένεση(Ασκληπιάδης)
- Ψυχοσωματική(Γαληνός)

- Αναλυτική προσέγγιση(Άγιος Αυγουστίνος)

Εδώ κλείνει ένας κύκλος προόδου που δυστυχώς ακολουθήθηκε από μία σημαντική περίοδο σκότους, την περίοδο του μεσαίωνα.³

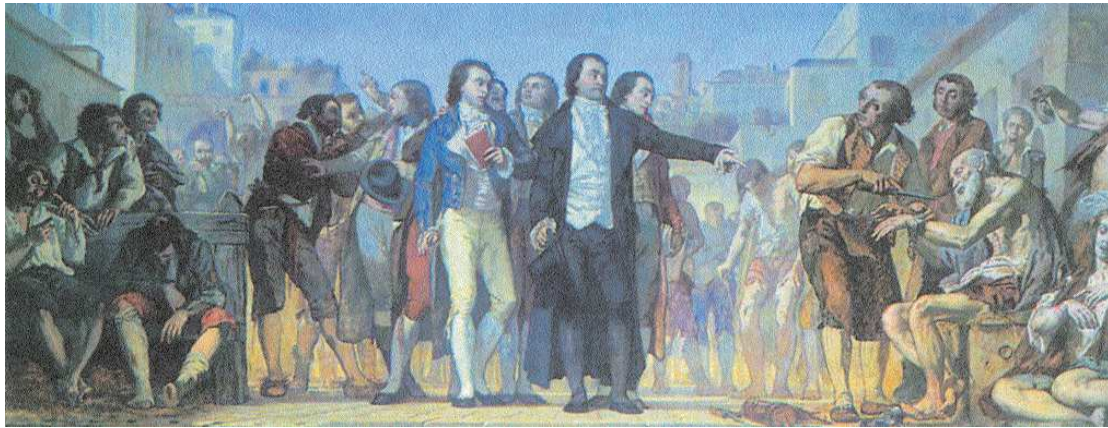
3.1.2. Από τον μεσαίωνα έως σήμερα

Κατά την περίοδο του μεσαίωνα κυρίαρχη δοξασία παραμένει ότι οι ψυχιατρικές αρρώστιες οφείλονται σε εξωανθρώπινες δυνάμεις. Η κύρια διαφορά όμως από την αντίστοιχη θεώρηση της προηγούμενης περιόδου είναι ότι οι εξωανθρώπινες δυνάμεις δεν είναι πια οι θεϊκές, αλλά οι δυνάμεις των δαιμόνων. Ο *ψυχοπαθής* δεν είναι πια ο θεόληπτος, αλλά ο δαιμονισμένος. Η διαφορετική αυτή αντίληψη είχε δραματικές συνέπειες στην αντιμετώπιση των ασθενών. Τώρα πια, δεν πρέπει να εξευμενισθεί η θεϊκή δύναμη με την πειθώ, την προσευχή την ικεσία αλλά αντίθετα πρέπει να αφανιστεί. Από τον 11^ο αιώνα η δαιμονολογία σκεπάζει ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο. Στην Ανατολή οι συνθήκες για τους ψυχικά αρρώστους είναι πολύ καλύτερες.

Στα 750 μ.Χ. ιδρύεται στη Βαγδάτη το πρώτο ψυχιατρικό άσυλο, όπου εφαρμόζονται ανθρωπιστικές μέθοδοι θεραπείας. Κατά τον 19^ο αιώνα το τέλος του ψυχιατρικού μεσαίωνα είχε ήδη αρχίσει να διαφαίνεται. Στη μεταβατική αυτή περίοδο αρχίζουν να δημιουργούνται ειδικά ιδρύματα όπως το νοσοκομείο Μπέντλαμ στο Λονδίνο που λειτούργησε αρχικά σαν πτωχοκομείο (1247) και από το 1547 σαν άσυλο για επιληπτικούς, το Γενικό Νοσοκομείο στο Παρίσι (1656) και στη συνέχεια ανάλογα ιδρύματα σε όλη την Ευρώπη. Στα ιδρύματα αυτά σωρεύονται οι φτωχοί, οι άνεργοι, οι ζητιάνοι, οι απόκληροι και οι τρελοί. Η φιλοσοφία των ιδρυμάτων αυτών συνιστά την επίσημη σύνδεση της φτώχειας με την τρέλα.³

Με την εξέλιξη των πραγμάτων, πλησιάζει ο καιρός για ένα σημαντικό διανοητικό κίνημα που έχει μείνει στην ιστορία με το όνομα *Διαφωτισμός*. Ο *Διαφωτισμός* θα επηρεάσει σε όλα τα επίπεδα την ανθρώπινη σκέψη και ασφαλώς και τις απόψεις τις σχετικές με την ψυχική αρρώστια. Κυριότερος εκφραστής του Διαφωτισμού στο χώρο της ψυχιατρικής μπορεί να θεωρηθεί ο Φίλιππος Πινέλ(1745-1826) στον οποίο αποδίδεται η συμβολική κίνηση του σπασίματος των αλυσίδων των ψυχοπαθών, κίνηση που οριοθετεί την αρχή της πρωτοεπιστημονικής περιόδου της ψυχιατρικής. Η κίνηση αυτή του Ph. Pinel θεωρείται ως η πρώτη ψυχιατρική επανάσταση η οποία ακολουθείται

στον 20^ο αιώνα από άλλες τρεις. . Η δεύτερη επανάσταση είναι αυτή που επέφερε ο Φρόιντ. Τρίτη επανάσταση θεωρείται η εφαρμογή των ψυχοφαρμάκων , ενώ η κοινοτική ψυχιατρική έχει γίνει αποδεκτή ως η τέταρτη επανάσταση. Στις αρχές του 21ου αιώνα και μετά από τόσες αλλαγές και ανακατατάξεις , η ψυχιατρική καλείται να αντιμετωπίσει μια πλειάδα ψυχιατρικών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο.⁴

Εικόνα 1. Εικόνα που απεικονίζει τον Philippe Pinel ενώ δίνει διαταγή για την αφαίρεση των αλυσίδων από ψυχασθενείς στο Νοσοκομείο Bic tre. Έργο του Charles Muller, μέσα του 19ου αιώνα.

3.2. Η νοσοκομειακή ψυχιατρική περίθαλψη στην Οθωμανική αυτοκρατορία και το Ελληνικό κράτος μέχρι το 19ο αιώνα

Στον ελλαδικό χώρο τα πρώτα άσυλα ιδρύθηκαν σε συγκεκριμένους τόπους. Το πρώτο άσυλο ιδρύθηκε στην Κέρκυρα το 1838, υπό βρετανική διοίκηση επί του αρμοστή E. Douglas. Το άσυλο στεγάστηκε στους στάβλους του ιππικού στη συνοικία του Σαρόκκου της πόλης της Κέρκυρας. Πρώτος διευθυντής του χρημάτισε ο Hadway, Άγγλος γιατρός, με υποδιευθυντή τον Π. Ζαγκαρόλα. Από το 1876 έως το 1887 διευθυντής του ψυχιατρείου διετέλεσε ο Χριστόδουλος Τσιριγώτης, που είχε σπουδάσει Ιατρική στην Ιταλία και ακολουθούσε ουμανιστική προσέγγιση στην ψυχιατρική.

Το 1840 ιδρύθηκε στην Κεφαλονιά, από τους Άγγλους, ένα άσυλο σε ένα στρατώνα κατά το πρότυπο της ίδρυσης του ασύλου στην Κέρκυρα. Το 1885 λειτουργούσε στη Μαγνησία ένα μικρό άσυλο για ψυχασθενείς.⁵

3.3. Η ψυχιατρική περίθαλψη στο ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος (1833-1968)

Λίγα χρόνια μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους, τον Ιανουάριο του 1833, οργανώθηκε η πρώτη Υγειονομική Υπηρεσία. Επρόκειτο για το Υγειονομικό Τμήμα ή Αστυνομία που ανήκε στη Γραμματεία (υπουργείο) των Εσωτερικών με πρώτο οργανωτή της Υπηρεσίας το Βαυαρό γιατρό των ανακτόρων Witmper. Το 1914, το Υγειονομικό Τμήμα έγινε Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Δημόσιας Αντιλήψεως (Ν. 516/1914) στο Υπουργείο Εσωτερικών. Το 1917 , η Διεύθυνση μετατράπηκε σε αυτοτελές « Υπουργείο Περιθάλψεως και Δημόσιας Αντιλήψεως» (ΒΔ 8/7/1917). Το 1922, μετά τη μικρασιατική καταστροφή, συνεστήθη Υπουργείο Υγιεινής, Πρόνοιας και Αντιλήψεως (Ν.Δ. 13/12/1922), ενώ το 1928 δημιουργήθηκε Υφυπουργείο Υγιεινής το οποίο το 1929 μετατράπηκε σε αυτοτελές Υπουργείο Υγιεινής. Το 1932 όμως καταργήθηκε και μετατράπηκε σε Γενική διεύθυνση Υγιεινής στο Υπουργείο Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως. Έπειτα ακολούθησε μια σειρά συγχωνεύσεων και ανεξαρτητοποιήσεων κατά τα έτη 1935, 1936, 1940, 1945, 1952, 1964, 1967 και 1968.

Το πρώτο υγειονομικό νομοθέτημα ήταν ο γνωστός Νόμος ΨΜΒ/1862 *Περί των Φρενοκομείων* και ακολούθησε ο νόμος της 6/7/1872 για λωβοκομεία ή λεπροκομεία που ιδρύθηκαν στη Σπιναλόγκα και τη Σάμο. Ο Νόμος ΨΜΒ της 19/5/1862 *Περί συστάσεως φρενοκομείων* καθόριζε τις διαδικασίες εισαγωγής του αρρώστου στο ψυχιατρείο μετά από αίτηση των συγγενών ή του κηδεμόνα ή του επιτρόπου του αρρώστου. Ο δε νομάρχης, ο δήμαρχος και ο αστυνομικός διευθυντής ήταν υπεύθυνοι για τη διοικητική διαδικασία του εγκλεισμού μετά από δικαστική απόφαση του Πρωτοδικείου.

Ο νομάρχης όφειλε να αναφέρει στον υπουργό Υγείας κάθε εισαγωγή, αναστολή εξόδου ή απόλυση του αρρώστου μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες. Σε ανάλογο χρονικό διάστημα ο υπουργός είχε το δικαίωμα, με αιτιολογημένη απόφασή του, να εγκρίνει, να τροποποιήσει ή να ακυρώσει τις προηγούμενες αποφάσεις ή να απαιτήσει νέα γνωμάτευση. Σύμφωνα με το νόμο, την έξοδο του αρρώστου από το ίδρυμα μπορούσαν να ζητήσουν άμεσοι συγγενείς ή και λοιποί που είχαν οριστεί με δικαστικές πράξεις.

Ο άρρωστος μπορούσε να εξέλθει του ιδρύματος μετά από εγγραφή του αρμόδιου ψυχιάτρου. Τέλος, ο Νόμος ΨΜΒ προέβλεπε την προσφυγή στο Πρωτοδικείο με αίτημα την έξοδο του αρρώστου.⁵

3.4. Η νοσοκομειακή ψυχιατρική περίθαλψη στο ελληνικό κράτος από το 1900 ως σήμερα.

Στις αρχές του 20ου αιώνα λειτουργούσαν το Δρομοκαΐτειο, το Αιγινήτειο , το Ψυχιατρείο της Κέρκυρας και οκτώ μικρά άσυλα στη Θεσσαλονίκη, τη Σούδα, τη Σύρο, τη Χίο, τη Λέσβο και την Κεφαλονιά .Από το 1964 άρχισαν να ιδρύονται οι πρώτες ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, που νομοθετικά δεν ρυθμίζονταν από το νόμο ΨΜΒ.

Με εξαίρεση το Αιγινήτειο, όλα τα τότε ψυχιατρεία είχαν τα τυπικά χαρακτηριστικά του ασύλου, δηλαδή είχαν ελάχιστους γιατρούς και πάρα πολλούς φύλακες, και οι συνθήκες διαβίωσης ήταν άθλιες. Τότε δημιουργείται στην Αθήνα και η πρώτη εστία εγκλεισμού απόρων ψυχικά αρρώστων, στα υπόγεια του Αστυνομικού τμήματος μεταγωγών Αθηνών στην περιοχή της Πλάκας. Στα μέσα της δεκαετίας του 1930 ιδρύθηκε και το Δημόσιο ψυχιατρείο Αθηνών απέναντι από τη Μονή Δαφνίου (η μονή βρίσκεται στα ερείπια του ιερού ναού του Δαφνίου Απόλλωνα, του επονομαζόμενου Λοξία, προστάτη των ψυχασθενών κατά τους κλασικούς χρόνους).

Με το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου τα υπάρχοντα ψυχιατρεία στην Ελλάδα βρέθηκαν να είναι υπερπλήρη (κάθε κρεβάτι φιλοξενούσε δύο ασθενείς). Το 1957 αποφασίστηκε να μετατραπούν τα άδεια κτίρια του ιταλικού ναυαρχείου στη Λέρο σε αποικία ψυχασθενών με στόχο την απασχόληση τους σε γεωργικές ασχολίες. Το ψυχιατρικό νοσοκομείο Λέρου ιδρύθηκε με Βασιλικά Διατάγματα στις 28.5.57 και δέχτηκε τους πρώτους 300 ασθενείς στις 2.1.1958 από το Λοιμοκαθατήριο Αθηνών, όπου είχαν μεταφερθεί από το Δαφνί το 1953. Η επιλογή των ασθενών έγινε με κριτήριο την έλλειψη επισκέψεων από συγγενικά πρόσωπα στα ιδρύματα όπου νοσηλεύονταν για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών. Ο αριθμός των ασθενών όμως, πολλαπλασιάστηκε, διότι μεταφέρθηκαν εκεί ασθενείς από τα ψυχιατρεία της Θεσσαλονίκης, των Χανίων και της Κέρκυρας. Η πρώτη ονομασία του Ψυχιατρείου ήταν *Αποικία Ψυχοπαθών Λέρου* ,με έδρα το Λακκί και δύναμη 650 κλινών. Το 1980 οι νοσηλευόμενοι έφθασαν τους 2000, το

1988 τους 1150 ενώ το 1991 ήταν 991. Στις αρχές τους 1980 το προσωπικό του ψυχιατρείου της Λέρου ανερχόταν σε περίπου 1000 άτομα, αν και ψυχίατροι ήταν μόνο δύο. Το 1957, το *Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής*, που αρχίζει να λειτουργεί στην Αθήνα, σηματοδοτεί την προσπάθεια αλλαγής του τύπου θεραπείας από το ίδρυμα στην κοινότητα στη σύγχρονη ελληνική ιστορία.⁶

Το 1971 ιδρύεται το πρώτο κέντρο ημέρας στο Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής στη Θεσσαλονίκη και το 1977 το πρώτο νοσοκομείο ημέρας στο Αιγινήτειο, ενώ το 1979 ιδρύεται το Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής στο Βύρωνα.

Μέχρι το 1981 υπήρχε σημαντική υστέρηση στην εξέλιξη της ψυχιατρικής σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη .

Έχει επικρατήσει η αναφορά σε δύο ορόσημα σε σχέση με την ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα: τη θέσπιση του Κανονισμού 815 της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τις δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο αυτό και τις δύο, έως τώρα, φάσεις του εθνικού σχεδίου για την ψυχική υγεία *Ψυχαργώς*.

Η ψήφιση του νόμου 1397/83 για το Εθνικό Σύστημα Υγείας άλλαξε ριζικά τον υγειονομικό χάρτη της χώρας και κατά συνέπεια τις ψυχιατρικές υπηρεσίες. Με την ενεργοποίηση της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης από την τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Κανονισμός 815/84, προγράμματα *Λέρος I και Λέρος II*) ξεκίνησε η διαδικασία αποϊδρυματισμού, βελτίωσης της ενδονοσοκομειακής φροντίδας, προετοιμασίας και μετάβασης των ασθενών σε προστατευμένες ή σχετικά αυτόνομες δομές διαβίωσης στην κοινότητα και δημιουργίας νέων κοινοτικά προσανατολισμένων υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Πολλά άρθρα του νόμου 2071/92 αφορούν την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών και την εναρμόνιση του νομικού πλαισίου της ψυχιατρικής πρακτικής με τα σύγχρονα επιστημονικά επιτεύγματα και για τους λόγους αυτούς αποτελεί μια σημαντική αναφορά. Παρά το γεγονός ότι εφαρμόζεται εντελώς αποσπασματικά ή καθόλου σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, σταθμός για το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο υλοποιείται η μεταρρύθμιση θεωρείται η ψήφιση του νόμου 2716/99 για την *ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας*, που καλύπτει θεσμικά τις συντελούμενες αλλαγές και προσδίδει μια νέα δυναμική στη μεταρρύθμιση.

Για να εξασφαλισθεί η οργάνωση της φροντίδας με τον τρόπο αυτό, η χώρα διαιρέθηκε σε Τομείς Ψυχικής Υγείας(ΥΥΠ 2003: 66· ΥΥΚΑ / ΜΥΠ 2005: 6).

Τα αποτελέσματα της Α΄ φάσης του προγράμματος *Ψυχαργώς* περιγράφονται στον Πίνακα 1.

Ξενώνες	49
Οικοτροφεία	6
Εργαστήρια Επαγγελματικής Κατάρτισης ψυχικά ασθενών	71
Προκατάρτιση, Κατάρτιση ασθενών Που διέμεναν σε Ψυχιατρικά Νοσοκομεία	973 άτομα
Αποϊδρυματισμός, διαμονή σε εξωνοσοκομειακές Δομές (Ξενώνες, Οικοτροφεία)	769 άτομα
Πρόσληψη και εκπαίδευση στελεχών των νέων δομών	630 άτομα
Κατάρτιση ως στελεχών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης	910 άτομα

Πίνακας 1. Αποτελέσματα Α΄ φάσης (1997-2001) Προγράμματος «Ψυχαργώς»

Στη Β΄ φάση, που βρίσκεται υπό εξέλιξη, έχουν δημιουργηθεί 377 μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης για την αποασυλοποίηση 2.695 χρόνιων ασυλικών ασθενών από τα ψυχιατρεία. Έχουν αναπτυχθεί 29 μονάδες ψυχικής υγείας στην Κοινότητα και έχουν συσταθεί επτά Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση ψυχικά πασχόντων.

Το ψυχιατρικό νοσοκομείο της Πέτρας Ολύμπου τον Ιανουάριο του 2004 έκλεισε οριστικά όλα τα τμήματα των χρόνιων ψυχικά ασθενών του. Τον Οκτώβριο του 2005 μετασχηματίστηκε το ψυχιατρικό νοσοκομείο των Χανίων και ένα έτος μετά έκλεισε το ψυχιατρείο της Κέρκυρας. Το 2007 υλοποιήθηκε το κλείσιμο του Παιδοψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής και ο μετασχηματισμός του σε δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών. Μετά από τόσες αλλαγές και ανακατατάξεις , η Ψυχιατρική στον ελλαδικό χώρο, αλλά και παγκοσμίως καλείται να αντιμετωπίσει μια πλειάδα ψυχιατρικών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο.

4. ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

4.1. Από την ιερά μονή στο νοσοκομείο

Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου άρχισε να λειτουργεί στις 20-4-1970 σε εγκαταστάσεις που βρίσκονται στη βόρεια πλευρά του Ολύμπου, εντός των ορίων του σημερινού Καποδιστριακού Δήμου Πέτρας του Νομού Πιερίας, σε απόσταση 25 χιλιομέτρων από την πόλη της Κατερίνης, στη θέση όπου προϋπήρχε η Ιερά Μονή Πέτρας Ολύμπου.

Η Μονή ιδρύθηκε περίπου τον 8ο-9ο μ.Χ. αιώνα και είχε σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή. Η εκκλησία, που σώζεται στο χώρο του ιδρύματος είναι Βυζαντινής τεχνοτροπίας και έχει εντοιχισμένη πλάκα με χρονολογία 1134 μ.χ.. Στη Μονή υπήρχε μεγάλη βιβλιοθήκη, πίνακες και εικόνες ανεκτίμητης αξίας, που όμως καταστράφηκαν και λεηλατήθηκαν κυρίως κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Οι εγκαταστάσεις και όλη η ακίνητη περιουσία της μονής περιήλθαν το 1925 στο τότε Υπουργείο Υγιεινής για τη δημιουργία Σανατορίου.

Το Σανατόριο ιδρύθηκε με το Νόμο 3929/13/22 Φεβρουαρίου 1929 υπό την επωνυμία *Σανατόριο Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου*, ανήκε στην εποπτεία του Υπουργείου Υγιεινής και σκοπός του ήταν η παροχή νοσηλείας σε άπορους πολίτες φυματικούς. Το Υπουργείο Υγιεινής παραχώρησε όλη την ακίνητη περιουσία της Μονής στο σανατόριο το οποίο λειτούργησε επί 34 χρόνια από 5-11-1936 μέχρι 23-3-1969 που διακομίστηκαν οι τελευταίοι εναπομείναντες ασθενείς σε άλλα Σανατόρια. Νοσηλεύθηκαν συνολικά περίπου στους 6.000 ασθενείς και εργάστηκαν περίπου 500 υπάλληλοι σ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του. Το 1969 με Βασιλικό διάταγμα ιδρύθηκε το Θεραπευτήριο ψυχικών παθήσεων Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου.

Καθεστώς ιδιοκτησίας

Το δάσος επί Τουρκοκρατίας ήταν κτήμα του Αλή Πασά (Τεπελενλή). Το όλο κτήμα αγοράσθηκε με χρήματα της Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου.

Επειδή όμως κατά την Οθωμανική νομοθεσία οι μονές δεν αναγνωρίζονταν σαν νομικά πρόσωπα οι τίτλοι ιδιοκτησίας εξεδόθησαν επ' ονόματι των εικονικών φερομένων ως αγοραστών, φυσικών προσώπων (Μοντεβελίδων). Έτσι για παραπάνω από ένα αιώνα την κατοχή και διαχείριση του όλου κτήματος τυπικά είχαν φυσικά πρόσωπα. Στην πραγματικότητα όμως η Μονή.

Με την απελευθέρωση της Μακεδονίας, η Μονή ζήτησε την αναγνώριση του δασοκτήματος ως μοναστηριακού. Το αίτημά της απορρίφθηκε με την υπ' αριθμόν 73/16-12-1924 απόφαση του τότε διοικητικού δικαστηρίου στο Υπουργείο Γεωργίας.

Η παραπάνω απορριπτική απόφαση κατόπιν εμπροθέσμου υποβολής νέας αιτήσεως της Μονής αναθεωρήθηκε με την υπ' αριθμόν 60/27-10-1925 απόφαση του αυτού δικαστηρίου και αναγνωρίσθηκε το δάσος ότι ανήκε στην Ιερά Μονή Πέτρας Ολύμπου.

Το δασόκτημα αυτό (με τα αγροτικά και λοιπά ακίνητα) είχε ήδη απαλλοτριωθεί υπέρ του Δημοσίου, με το νομοθετικό διάταγμα της 8^{ης} Αυγούστου 1925 (ΦΕΚ Τ Α' 212/1925).

Το άρθρο 1 του προαναφερόμενου Ν.Δ. αναφέρει *Απαλλοτριώνονται αναγκαστικά προς ίδρυσιν και λειτουργία Νοσοκομείου Φυματιώντων και αεροθεραπευτηρίου, άπαντα τα κτίρια της Ιεράς Μονής Πέτρας εν τη περιφέρεια Κατερίνης, μετά των περί αυτών αγροτικών και λοιπών ακινήτων αυτής. Τα κτήματα ταύτα περιέρχονται εις την αποκλειστικήν κυριότητα του δημοσίου προ πάσης αποζημιώσεως.*

Μετά τη σύσταση (βάσει του Π.Δ. 3925/16-22/2/1929 ΦΕΚ Τ.Α' 69/29) του Σανατορίου Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου ως Ν.Π.Δ.Δ., μεταβιβάστηκαν με το άρθρο 2 κατά κυριότητα όλα τα ακίνητα της Μονής, που απαλλοτριώθηκαν υπέρ του Δημοσίου με βάση το Ν.Δ. της 8-8-1925.

Κατά το παρελθόν δημιουργήθηκε θέμα αν μετά την παραχώρηση υπό του δημοσίου του δάσους στο Σανατόριο παραχωρήθηκε και το μερίδιο 1/5 του δημοσίου. Ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Γεωργίας με το 7041/11-5-1940 έγγραφό του γνωμοδότησε ότι το 1/5 μερίδιο του Δημοσίου δεν παραχωρήθηκε.

Από τότε το δάσος διαχειρίζεται ως συνιδιόκτητο κατά 4/5 του Ν.Π.Δ.Δ. (θεραπευτηρίου) και κατά 1/5 του Δημοσίου.

Μεταγενέστερα ανακινήθηκε το θέμα συνιδιοκτησίας υπό του δασοκτήμονα. Τελικά ύστερα από αλληλογραφία που έγινε μεταξύ Υπουργείου Γεωργίας - Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας - Διεύθυνσης Δασών Πιερίας το ίδρυμα πείσθηκε ότι μόνο με την παραχώρηση του 1/5 με καταβολή τιμήματος (άρθρ. 34 του Ν.Δ. 86/69) μπορεί να τακτοποιηθεί το θέμα.

Με το Νόμο υπ' αριθμ. 436/76 αποφασίσθηκε η δωρεάν μεταβίβαση κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο εκτάσεως 15.000 στρεμμάτων του *θεραπευτηρίου ψυχικών παθήσεων Ιεράς Μονής Πέτρας Ολύμπου (νυν Ψ.Ν.Π.Ο.) καλλιεργησίμων και βοσκησίμων προς αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων από κοινού των εγκατοίκων και κατοίκων ομόρων συνοικισμών, προτιμώμενων των κατεχόντων και καλλιεργούντων επί δεκαετίαν προ της δημοσιεύσεως του παρόντος.*

Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού προβλέπεται η σύνθεση της επιτροπής η οποία θα προχωρήσει στο διαχωρισμό της εκτάσεως, αφού συνταχθεί πρωτόκολλο *προσδιορίζον τα προς μεταβίβαση τεμάχια καθ' όρια και εμβαδό.*

Στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου αναφέρεται ότι η εν λόγω μεταβίβαση ενεργείται βάση του ως άνω πρωτοκόλλου *δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Θεραπευτηρίου, εγκρινομένης δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Γεωργίας, η οποία μεταγράφεται εις τα Οικεία Βιβλία μεταγραφών.*

Στην παρ. 4 του άρθρου 1 αναφέρεται ότι *η διαχείριση της ανωτέρω εκτάσεως ασκείται υπό του Υπουργού Γεωργίας.*

Στη συνέχεια το διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.) του θεραπευτηρίου ψυχικών παθήσεων ιεράς μονής Πέτρας Ολύμπου στην υπ' αριθμόν 8/22-4-80, συνεδρίασή του συζήτησε το θέμα (Θέμα 12^ο) και μετά από την υπ' αριθ. 1260/21-4-80 εισήγηση της διοικητικής διευθύντριας, το Δ.Σ. αποδέχεται την εισήγηση και αποφασίζει ομόφωνα πως:

- Εγκρίνει την παραχώρηση εκτάσεως 15.000 στρεμμάτων προς το Δημόσιο για γεωργική και κτηνοτροφική αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων στα τμήματα του δάσους που σημειώνονται στο δασοπονικό χάρτη της διαχειριστικής εκθέσεως

1974-1979 με τους αριθμούς 14, 15, 20 και 20Δ και όχι στις θέσεις που προβλέπει το σχεδιάγραμμα και το πρωτόκολλο διαχωρισμού της Δ/νσεως Γεωργίας Ν. Πιερίας.

- Για τον ακριβή καθορισμό των εδαφικών τμημάτων και των ορίων αυτών να μεταβούν επιτόπια αρμόδια δασικά όργανα, γεωπόνος της Δ/νσεως Γεωργίας, τοπογράφος της τοπογραφικής υπηρεσίας και ως εκπρόσωπος του ιδρύματος οι δασοφύλακες του Θεραπευτηρίου μας.
- Εγκρίνει τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της εταιρίας ΜΕΛ, διότι αυτή επιδιώκει να δημιουργήσει εμπράγματα δικαιώματα σε βάρος τμήματος της Νοτιανατολικής πλευράς του δάσους μας και σε προσεχή συνεδρίαση θα διορίσει και πληρεξούσιο δικηγόρο για άσκηση των ενδίκων μέσων.
- Την επιστροφή στη Διεύθυνση Γεωργίας του από 21-9-79 πρωτοκόλλου διαχωρισμού εκτάσεων, προκειμένου σ' αυτό να συμπεριληφθούν οι εκτάσεις στις θέσεις που λεπτομερώς αναγράφεται την παρούσα απόφαση.

Το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου (Ψ.Ν.Π.Ο.) πρωτολειτούργησε σαν ψυχιατρικό νοσοκομείο από το 1970, στο πλαίσιο της αποσυμφόρησης του ψυχιατρικού νοσοκομείου Θεσσαλονίκης (Ψ.Ν.Θ.), και της μείωσης του αριθμού των ασθενών του.

Μεταφέρθηκαν τότε στην Πέτρα ασθενείς που νοσηλεύονταν για χρόνια στο Ψ.Ν.Θ., με σχετικά βαριά ψυχοπαθολογία (οι οποίοι είτε δεν είχαν καθόλου συγγενείς, είτε οι τυχόν υπάρχοντες συγγενείς τους δεν έδειχναν σημαντικό ενδιαφέρον για την κατάστασή τους) .

Το 1986, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου περί ΕΣΥ και το προεδρικό διάταγμα 87/86, γίνεται η τελευταία αναμόρφωση, τροποποίηση και συμπλήρωση του οργανισμού, που ισχύει μέχρι και σήμερα. Μετονομάζεται σε Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου, δυναμικότητας 450 κλινών, με προβλεπόμενες θέσεις προσωπικού 433.⁸

4.2. Από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο του χθες στο Πρότυπο Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του σήμερα.

Εικόνα 2. Το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου

Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου, πρωτοπόρο στην ψυχιατρική μεταρρύθμιση, έχει μετεξελιχθεί από άσυλο σε ένα σύγχρονο και πρότυπο δίκτυο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Είναι το πρώτο νοσοκομείο στην Ελλάδα που προχώρησε στην κατάργηση του ασύλου και τη δημιουργία δικτύου με νοσοκομειακές, ενδιάμεσες και κοινοτικές δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και το καλύτερο σε όλη την Νοτιανατολική Ευρώπη.

Ειδικότερα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ψυχαργώσ Β΄ φάση, μέρος του οποίου εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Υγεία - Πρόνοια 2000 - 2006' του Γ΄ ΚΠΣ προβλέφθηκε η πλήρης αποασυλοποίηση του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου. Το κλείσιμο του ασύλου ξεκίνησε την 1-1-2002 και ολοκληρώθηκε στις 27-1-2004 όταν έφυγαν και οι τελευταίοι ασθενείς. Οι ψυχικά ασθενείς μετονομάστηκαν ένοικοι. Συγκαταλέγονται στους 250 περίπου που πλέον ζουν μέσα στην κοινότητα. Λίγοι επέστρεψαν στις οικογένειές τους, όμως οι περισσότεροι από αυτούς, είτε επειδή οι οικογένειές τους δεν τους θέλουν είτε επειδή δεν υπάρχουν οικογένειες, ζουν σε προστατευόμενους χώρους διαβίωσης, σε διαμερίσματα, σε ξενώνες και

οικοτροφεία, που έχουν αναπτυχθεί με τη φροντίδα του ψυχιατρείου. Το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου λειτουργεί σήμερα ως Πρότυπο Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας το οποίο διαρκώς διευρύνεται, αποτελούμενο από δομές που παρέχουν υπηρεσίες πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας.⁸

5.ΕΝΔΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο.

5.1.Ιατρική υπηρεσία

Η διεύθυνση ιατρικής υπηρεσίας προβλέπεται από τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις περί Εθνικού Συστήματος Υγείας 1997-2001.

Υπάγεται σε αυτήν το σύνολο του ιατρικού και επιστημονικού προσωπικού :

- Δεκατέσσερις ιατροί και έξι ειδικευόμενοι
- Ένας φαρμακοποιός
- Τέσσερις ψυχολόγοι
- Ένας βοηθός φαρμακείου
- Μία φυσιοθεραπεύτρια
- Τρεις εργοθεραπευτές
- Τέσσερις κοινωνικοί λειτουργοί
- Και ένας τεχνολόγος τροφίμων.

Το Ψ.Ν.Π.Ο. διαθέτει 17 συνολικά ιατρούς(ψυχιάτρους και άλλων ειδικοτήτων) και 7 ειδικευμένους , οι οποίοι στελεχώνουν όλα τα τμήματα και τις εξωτερικές δομές του νοσοκομείου.

Πρωθούν και παράγουν την υγεία, την έρευνα, και την εκπαίδευση, παρέχουν υπηρεσίες υγείας υψηλού επιπέδου και προγραμματίζουν και ελέγχουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Είναι υπεύθυνοι για τη διάγνωση και θεραπεία των νοσηλευομένων στο Τμήμα Οξέων Περιστατικών, των ενοίκων των εξωτερικών δομών και των εξεταζομένων στα Εξωτερικά Ιατρεία. Μεριμνούν και εισηγούνται για το φαρμακευτικό και υγειονομικό υλικό.

Έχουν την ευθύνη του συντονισμού και της υλοποίησης του έργου της Πολυκλαδικής Θεραπευτικής Ομάδας, ενισχύουν την ομαδικότητα και συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης.

5.2. Νοσηλευτική Υπηρεσία

Η νοσηλευτική υπηρεσία αποτελεί διεύθυνση του Ψ.Ν.Π.Ο., που έχει το συντονισμό και την ευθύνη της οργάνωσης και του προγραμματισμού των δύο ψυχιατρικών τομέων. Είναι η μεγαλύτερη, αριθμητικά, υπηρεσία και στελεχώνει όλα τα τμήματα και τις εξωτερικές δομές του νοσοκομείου. Το προσωπικό που απαρτίζει τη νοσηλευτική υπηρεσία είναι τεχνολογικής

εκπαίδευσης (νοσηλεύτριες και επισκέπτριες υγείας) μέρος των οποίων έχουν αποκτήσει την ψυχιατρική νοσηλευτική ειδικότητα, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Το νοσηλευτικό προσωπικό παρέχει πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια νοσηλευτική φροντίδα σε νοσηλευόμενους ασθενείς, καθώς και σε άτομα που δέχονται φροντίδα στην κοινότητα (Εξωτερικά Ιατρεία, Ξενώνες, Οικοτροφεία, Προστατευόμενα Διαμερίσματα και στους τόπους διαμονής τους). Εφαρμόζει τεχνικές και μεθόδους της νοσηλευτικής επιστήμης για να διασφαλίσει και να προάγει την ψυχική υγεία.

Αντιμετωπίζει τον άρρωστο ως ξεχωριστή και μεμονωμένη προσωπικότητα, σέβεται, υποστηρίζει και προστατεύει την ατομικότητα και τις αξίες του και του παρέχει ισότιμη και εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα.

Εκπαιδεύει τον άρρωστο για τη απόκτηση νέων δεξιοτήτων και καλλιεργεί ξεχασμένες δεξιότητες, για την ομαλότερη προσαρμογή του στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Παροτρύνει τον άρρωστο σε θέματα ατομικής υγιεινής και αυτοφροντίδας. Αντιμετωπίζει με δεξιότητα επείγοντα περιστατικά και παρατηρεί, αξιολογεί, φροντίζει και την ψυχικά υγεία των ψυχικά αρρώστων ατόμων.

Συνεργάζεται με το ιατρικό και διοικητικό προσωπικό και συμμετέχει σε προγράμματα αποασυλοποίησης και κοινωνικής, οικογενειακής, οικονομικής αποκατάστασης των ασθενών, που πάσχουν από κάποιο ψυχικό νόσημα.

5.3. Διοικητική υπηρεσία

Η διοικητική υπηρεσία αποτελεί διεύθυνση του Ψ.Ν.Π.Ο. με υποδιευθύνσεις Διοικητικού και Οικονομικού. Η υποδιεύθυνση διοικητικού διαρθρώνεται στα τμήματα:

- Προσωπικού
- Γραμματείας
- Κίνησης ασθενών
- Γραμματείας εξωτερικών ιατρείων
- Κοινωνικής υπηρεσίας
- και Παραϊατρικών επαγγελματιών.

Ενώ η υποδιεύθυνση οικονομικού στα τμήματα:

- Οικονομικού
- Πληροφορικής οργάνωσης
- και Διατροφής.

Στη διοικητική υπηρεσία ανήκουν και δύο αυτοτελή γραφεία:

- Επιστάσιας
- Και Ιματισμού.

Οι άνθρωποι που στελεχώνουν αυτά τα τμήματα και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους είναι οι:

- Πρόεδρος
- Διευθύνων σύμβουλος
- Διοικητικός διευθυντής
- Γενικός διευθυντής
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Μέλος δ. συμβουλίου
- Διευθυντής εξαγωγών
- Εμπορικός διευθυντής
- Διευθυντής πωλήσεων
- Διευθυντής δημοσίων σχέσεων
- Οικονομικός διευθυντής
- Διευθυντής παραγωγής

Ο συντονισμός των λειτουργιών, οικονομικών και διοικητικών γίνεται από τον διοικητικό διευθυντή. Οι δύο υποδιευθύνσεις έχουν συναλλαγές με τους πολίτες και υποστηρίζουν την ιατρική και νοσηλευτική υπηρεσία για την εύρυθμη εκτέλεση των καθηκόντων που αφορά την παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στον πληθυσμό της Πιερίας και στους νόμους του Ψ.Ν.Π.Ο.

Οι διοικητικές υπηρεσίες στεγάζονται σε ιδιόκτητο κτίριο επί της οδού 25^{ης} Μαρτίου 102 στην Κατερίνη εκτός από το γραφείο κίνησης ασθενών, το

οποίο στεγάζεται στο κτίριο του τμήματος των Οξέων περιστατικών στο 2^ο χιλιόμετρο της οδού Κατερίνης Νέας Εφesus.

5.4. Τεχνική υπηρεσία

Η τεχνική υπηρεσία έχει την ευθύνη για τον προγραμματισμό και την εισήγηση της εκτέλεσης των απαραίτητων έργων ανάπτυξης, συντήρησης, ανανέωσης και διαρκούς βελτίωσης των κτιριακών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων του Ψ.Ν.Π.Ο και για την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού.

Καταρτίζει μελέτες για την εκτέλεση έργων, επιβλέπει την εκτέλεση τους και έχει την φροντίδα για την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή τους.

Έχει την ευθύνη για την ομαλή λειτουργία των ηλεκτρολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων και γενικά για την ομαλή λειτουργία των τεχνολογικών εγκαταστάσεων. Φροντίζει για την συντήρηση και κανονική λειτουργία του τεχνολογικού και επιστημονικού εξοπλισμού. Η τεχνική υπηρεσία διαθέτει επίσης τμήμα αποθήκης, (κεντρική αποθήκη, αποθήκη Πέτρας).⁸

5.5. Υπηρεσίες προς τους νοσηλευόμενους

- Οξέα περιστατικά
- Παθολόγος
- Οδοντιατρικό τμήμα
- Επισκέπτριες υγείας
- Εργοθεραπεία
- Φυσιοθεραπεία
- Γυμναστήριο
- Κομμωτήριο
- Κοινωνική υπηρεσία
- Νευροφυσιολογικό εργαστήριο
- Μικροβιολογικό

5.6. Υπηρεσίες προς τους πολίτες

- Εξωτερικά ιατρεία
- Επείγοντα περιστατικά
- Κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης
- Γραφείο υποδοχής ασθενών
- Ψυχολόγοι
- Γραφείο επικοινωνίας με τον πολίτη
- Κινητές μονάδες
- Νευροφυσιολογικό εργαστήριο
- Μικροβιολογικό

6. ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο.

Το δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο. παρέχει ένα εύρος μονάδων πρόληψης προς τον πολίτη οι οποίες είναι:

- Κέντρο ψυχικής υγείας
- Εξωτερικά ιατρεία
- Μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας(Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ.)
- Κινητή μονάδα

6.1.Κέντρο ψυχικής υγείας

Το κέντρο ψυχικής υγείας (ΚΨΥ) αποτελεί τον πυρήνα της κοινοτικής φροντίδας της ψυχικής υγείας. Σκοπός του είναι η πρόληψη και θεραπεία των ψυχικών διαταραχών, η συμβολή στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ψυχικά πασχόντων, η ψυχοκοινωνική μέριμνα και η συμβουλευτική παρέμβαση στην κοινότητα.

Το κέντρο ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο. είναι αποκεντρωμένη μονάδα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του Β' Δ.Υ.ΠΕ. Κεντρικής Μακεδονίας που λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού συστήματος υγείας. Διοικητικά υπάγεται στο ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Το κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης εφαρμόζει θεραπευτικά προγράμματα σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες που πάσχουν από ψυχικές αρρώστιες ή παρουσιάζουν ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Βοηθά όσους έχουν επηρεαστεί από την ψυχική αρρώστια, ενώ παράλληλα καθοδηγεί και συμβουλεύει τις οικογένειες που έχουν ανάγκη.

Στόχος του κέντρου είναι η κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών, η προαγωγή της ψυχικής υγείας των κατοίκων της Πιερίας (120 χιλιάδες άτομα - τομεοποιημένη παροχή υπηρεσιών), καθώς και η αύξηση αριθμού πελατών του, των ατόμων δηλαδή που επιζητούν τις υπηρεσίες του και απευθύνονται σε αυτό.

Προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, το κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης προσπαθεί να αναπτύξει, να διατηρήσει και να επεκτείνει δραστηριότητες όπως:

- Να εκτιμήσει τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες των κατοίκων της Πιερίας και να αντιστοιχίσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες του προς τις πραγματικές ανάγκες αυτών των ατόμων.

- Να γίνει ευρύτερα γνωστό και προσιτό στα άτομα του νομού.
- Να ενσωματωθεί στον τοπικό κοινωνικό ιστό (να συνδεθεί, δηλαδή, και να συνεργάζεται με τους υπάρχοντες φορείς Υγείας, Πρόνοιας, Εκπαίδευσης, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και με την Εκκλησία, με Πολιτιστικούς και άλλους τοπικούς Φορείς, με αρμόδια πρόσωπα κ.ά.).

Το κέντρο συμβάλλει στην ενεργοποίηση κοινωνικών πολιτικών, τόσο σε τοπικό όσο και σε επίπεδο περιφέρειας, με στόχο τη στήριξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού (άνεργοι, οικονομικοί μετανάστες, παλιννοστούντες, κ.ά.) και την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών στους τομείς της κατοικίας, της εργασίας, της επαγγελματικής κατάρτισης και της ποιότητας ζωής. Συντελεί επίσης, στη μετάθεση της βασικής ψυχιατρικής φροντίδας από το ψυχιατρείο στην κοινότητα.

Το έργο του Κέντρου είναι θεραπευτικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό.

Οι αρχές λειτουργίας του Κέντρου:

- Διέπονται από την υπευθυνότητα για μια δεδομένη ομάδα πληθυσμού (κάτοικοι νομού Πιερίας), την αναζήτηση των αληθινών αναγκών τους και τον σχεδιασμό υπηρεσιών για την κάλυψή τους.
- Η θεραπεία γίνεται κοντά στον ψυχικά ασθενή όσο το δυνατό πιο έγκαιρα.
- Οργανώνονται και αναπτύσσονται υπηρεσίες που να καλύπτουν τις ειδικές ανάγκες του πληθυσμού.
- Υπάρχει συνεχιζόμενη, αδιάκοπη φροντίδα για την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών και στα τρία στάδια (πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής πρόληψη).
- Αναπτύσσεται συμβουλευτική υπηρεσία ψυχικής υγείας στην κοινότητα και στενή σύνδεση με άλλες κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας του νομού Πιερίας.
- Δίνεται έμφαση στην προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών
- Γίνεται αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες.

- Γίνεται επιδημιολογική επιστημονική έρευνα. Καταγράφονται ψυχοκοινωνικά προβλήματα των πολιτών της Πιερίας και σχεδιάζονται τρόποι για παρέμβαση, διευθέτηση και επίλυσή τους.

6.1.1.Υπηρεσίες του κέντρου ψυχικής υγείας της Κατερίνης

Οι υπηρεσίες του κέντρου απευθύνονται στα άτομα που προσέρχονται για διάγνωση και θεραπεία, στα υγιή άτομα για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την πρόληψη και σε άτομα που δεν προσέρχονται μεν στο κέντρο, αλλά παρουσιάζουν ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κατερίνης παρέχεται πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής πρόληψη. Στόχος της πρωτογενούς είναι η πρόληψη των ψυχικών διαταραχών, δηλαδή η μείωση των νέων περιστατικών ψυχικών διαταραχών στην κοινότητα. Επιδίωξη της δευτερογενούς πρόληψης είναι η μείωση της διάρκειας των ψυχικών διαταραχών και των επιπτώσεών τους με την ανίχνευση περιπτώσεων, την έγκαιρη παραπομπή, τη διάγνωση και τη θεραπεία τους. Στόχος της τριτογενούς πρόληψης είναι η ψυχοκοινωνική αποκατάσταση, η μείωση, δηλαδή, της έκπτωσης της λειτουργικότητας που προέρχεται από τη χρονιότητα της ψυχικής νόσου. Η θεραπευτική αντιμετώπιση είναι συνδυασμός φαρμακευτικής αγωγής, ψυχοθεραπείας και βοήθειας σε κοινωνικό επίπεδο. Γίνεται επαφή με την οικογένεια, επίσκεψη στο σπίτι, εάν κριθεί απαραίτητο, καθώς και συνεργασία με προηγούμενους θεραπευτές και φορείς. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να εξασφαλίζεται η *θεραπευτική συνέχεια* και η εμπλοκή της οικογένειας στη θεραπευτική διαδικασία.

Το κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης καλύπτει όλο το φάσμα των ψυχιατρικών αρρώστων αλλά και του πληθυσμού της Πιερίας του οποίου η δυσλειτουργία μπορεί να εκδηλώνεται στις διαπροσωπικές ή οικογενειακές σχέσεις, στην εργασία ή στη σχολική προσαρμογή και απόδοση.

Στο κέντρο αντιμετωπίζονται πολυποίκιλα προβλήματα και ψυχοκοινωνικές καταστάσεις (όπως προβλήματα γάμου, οικογενειακά προβλήματα, πένθος, στρες, άγχος, τάσεις αυτοκτονίας, διαταραχές

συμπεριφοράς και ψυχικές αρρώστιες). Ο ασθενής που προσέρχεται στο κέντρο αντιμετωπίζεται ως ολότητα βιοψυχοκοινωνική. Το φάσμα παροχής υπηρεσιών στο κέντρο ακολουθεί ένα ευέλικτο και ολοκληρωμένο σχήμα που καλύπτει ποικίλες ανάγκες και ψυχοπαθολογικές καταστάσεις, όπως:

- Κρίση
- Ύφεση
- Συντήρηση
- Ίαση
- Χρονιότητα

Παρέχονται υπηρεσίες για όλες τις ηλικίες. Στο κέντρο μπορεί να προσέλθει κανείς μόνος του, με δική του πρωτοβουλία, ή να παραπεμφθεί από άλλες υπηρεσίες υγείας και φορείς της περιοχής, από γιατρούς ή από ασφαλιστικούς οργανισμούς.⁹

6.1.2. Προσωπικό του κέντρου ψυχικής υγείας

Τα μέλη του προσωπικού του κέντρου πιστεύουν πως ψυχική υγεία δεν σημαίνει μόνο την απουσία συμπτωμάτων, αλλά παράλληλα επίσης, υψηλή ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα, σε σχέση με την εξέλιξη και τις ανάγκες του κάθε ατόμου.

Από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας που εργάζονται στο κέντρο καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε να μη γίνεται μια απλή ατομική προσέγγιση της αρρώστιας, αλλά να σχεδιάζεται και να εφαρμόζεται μια συλλογική δράση και ένα σχέδιο φροντίδας με επίκεντρο τον κάθε ασθενή και το περιβάλλον του.

Έτσι, το επίκεντρο του ενδιαφέροντος των επαγγελματιών ψυχικής υγείας του κέντρου έχει μετατεθεί από την αρρώστια στο άτομο και στην κοινωνική ανικανότητα που αυτό παρουσιάζει.

Η διακλαδική/ διεπιστημονική ομάδα του προσωπικού αποτελείται από:

- Ψυχίατρο Διευθυντή ΕΣΥ
- Ψυχίατρο Επιμελητή Α
- Παιδοψυχίατρο Επιμελήτρια Α

- Ψυχολόγο
- Κοινωνική λειτουργό
- Εργοθεραπεύτρια
- Επισκέπτη υγείας
- Γραμματέα
- Γραμματέα γενικών καθηκόντων

6.1.3.Ιατροπαιδαγωγικό τμήμα του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης

Το ιατροπαιδαγωγικό κέντρο (ΙΠΚ) παρέχει υπηρεσίες για παιδιά, εφήβους και τις οικογένειές τους. Παρέχει υπηρεσίες πρώιμης διάγνωσης και θεραπείας, συμβουλευτική και ψυχοθεραπευτική παρέμβαση στις οικογένειες καθώς και ψυχοκοινωνική βοήθεια. Η φροντίδα παρέχεται μέσω παρεμβάσεων σε επίπεδο εξωτερικού ιατρείου, κατ' οίκον επισκέψεων και κοινοτικών δράσεων.

Το ιατροπαιδαγωγικό τμήμα του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης δέχεται παιδιά και εφήβους έως 18 ετών, καθώς και τις οικογένειές τους. Επεκτείνεται διαρκώς σε δραστηριότητες και καλύπτει όλο και περισσότερα αιτήματα της κοινότητας. Η τάση αυτή θα είναι σημαντικά αυξητική στο άμεσο μέλλον, με τα έντονα προβλήματα και τις ανάγκες που εκφράζονται γι αυτή την ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού.

Μπορεί κανείς να ζητήσει βοήθεια για προβλήματα:

- Ψυχολογικά
- Συναισθηματικά
- Οικογενειακά
- Μαθησιακά
- Εφηβείας
- Ψυχοκοινωνικά

Το ιατροπαιδαγωγικό τμήμα παρέχει διάγνωση και θεραπεία, με κύρια έμφαση στην ψυχοθεραπευτική αντιμετώπιση. Έτσι, ανάλογα με την περίπτωση, τα προβλήματα αντιμετωπίζονται με:

- Ατομική ψυχοθεραπεία
- Συμβουλευτική εργασία με τους γονείς
- Οικογενειακή ψυχοθεραπεία
- Φαρμακευτική θεραπεία, όταν υπάρχει απόλυτη ένδειξη

Στις περιπτώσεις που αφορούν προβλήματα που παρουσιάζονται ή εκδηλώνονται στο σχολικό περιβάλλον, μπορεί να κριθεί απαραίτητη η συνεργασία και με τους εκπαιδευτικούς.

Γίνεται προσπάθεια, παράλληλα με το κλινικό έργο, να αναπτυχθεί και συνεργασία με φορείς της τοπικής κοινωνίας με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα ψυχικής υγείας.

Η διεπιστημονική ομάδα του ιατροπαιδαγωγικού τμήματος αποτελείται από:

- Κοινωνική λειτουργό
- Ψυχολόγο
- Και παιδοψυχίατρο

Το ιατροπαιδαγωγικό τμήμα λειτουργεί μόνο με ραντεβού, που κλείνονται στη γραμματεία του κέντρου ψυχικής υγείας, στο τηλέφωνο 2351-078145, τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Οι γονείς καλούνται να δώσουν τις πρώτες πληροφορίες για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι και να αναφερθούν σε αυτά που τους προβληματίζουν με το παιδί τους.⁹

6.1.4.Εργοθεραπευτικό τμήμα κέντρου ψυχικής υγείας

Στο τμήμα αυτό παρέχεται μετανοσοκομειακή φροντίδα ψυχωτικών ασθενών.

Λειτουργούν εργαστήρια ζωγραφικής, μικροκατασκευών καθώς και θεατρική ομάδα.

6.1.5.Δραστηριότητες του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης

Οι δραστηριότητες του κέντρου αναλύονται όπως στη συνέχεια φαίνονται:

- Διαγνωστική συνέντευξη
- Ατομική ψυχοθεραπεία
- Συμβουλευτική παρέμβαση
- Θεραπεία με χρήση φαρμάκων
- Ψυχολογική διερεύνηση και θεραπευτική παρέμβαση
- Ψυχοκοινωνική στήριξη ατόμων
- Διευκόλυνση στην εξεύρεση και διατήρηση εργασίας
- Ψυχομετρικά *tests*

- Δημιουργική απασχόληση, στο πλαίσιο της εργοθεραπείας, ατόμων με σοβαρά ψυχιατρικά και ψυχοκοινωνικά προβλήματα
- Εκτίμηση συνθηκών και προβλημάτων διαβίωσης στην κοινότητα .Υποβοήθηση στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα
- Αξιολόγηση των αιτημάτων της κοινότητας που σχετίζονται με την ψυχική υγεία
- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση της κοινότητας και αγωγή του πληθυσμού σε θέματα ψυχικής υγείας. Μεγάλη σημασία έχει η απομυθοποίηση και ο αποστιγματισμός της ψυχικής αρρώστιας , καθώς και η καταπολέμηση των προκαταλήψεων σχετικά με την έννοια της επικινδυνότητας του ψυχικά αρρώστου. Παρέμβαση τόσο γενικά στην κοινότητα, όσο και στις γενικές ευαίσθητες ομάδες με ομιλίες, ραδιοφωνικές εκπομπές, άρθρα σε τοπικές εφημερίδες ή ομαδικές συναντήσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα ψυχικής υγείας.
- Διασυνδεδετική εργασία του κέντρου (τμήμα ενηλίκων και ιατροπαιδαγωγικό τμήμα) με άλλους φορείς και υπηρεσίες της Πιερίας (υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας της νομαρχίας Πιερίας, ειδικό σχολείο Κατερίνης, ειδικές τάξεις κανονικών σχολείων, διαγνωστική ομάδα, μέριμνα παιδιού Κατερίνης, τοπική αυτοδιοίκηση-πρόγραμμα βοήθειας στο σπίτι, δικαστήριο ανηλίκων Κατερίνης, ψυχίατρο και κοινωνική λειτουργό του γενικού νοσοκομείου, καθώς και με άλλες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας).Μέσα από τις διάφορες συνεργασίες με φορείς και υπηρεσίες της κοινότητας (πολιτιστικοί σύλλογοι, δήμοι κ.α.) εξασφαλίζεται η ενσωμάτωση της λειτουργίας του κέντρου στη ζωή και τις δραστηριότητες της κοινότητας.
- Ενημερωτικές παρουσιάσεις σε μαθητές μέσης εκπαίδευσης
- Εκπαίδευση λειτουργών/ επαγγελματιών ψυχικής υγείας(σπουδαστές σχολών ψυχολογίας, κοινωνικών λειτουργών, κ.ά.) σε θέματα ψυχικής υγείας.
- Ερευνητικά προγράμματα για να προσδιοριστεί το προφίλ των πελατών, των αναγκών τους και το είδος των προβλημάτων τους.
- Παρουσίαση , συζήτηση των περιστατικών της εβδομάδας

- Χορήγηση γνωματεύσεων και πιστοποιητικών, μετά από αίτηση του άμεσα ενδιαφερόμενου και εκτίμηση της κατάστασης της ψυχικής του υγείας.

6.1.6. Πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης της οικογένειας στο κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης

Επιστημονικές έρευνες που έχουν διεξαχθεί σε όλον τον κόσμο έχουν αποδείξει πως συγγενείς και φίλοι που φροντίζουν ψυχικά άρρωστα άτομα έχουν λιγότερη υπερένταση και παίρνουν κουράγιο, όταν χρειάζεται να φροντίζουν τον άρρωστο συγγενή τους και τον εαυτό τους, εφ' όσον έχουν αποκτήσει κάποιες γνώσεις για τις ψυχικές αρρώστιες και πώς μπορούν να τα βγάλουν πέρα με δύσκολα συμπτώματα και καταστάσεις.

Είναι διαπιστωμένο επίσης ότι όσο περισσότερο ένα άτομο είναι ενήμερο για την ψυχική αρρώστια του και το βαθμό που αυτή επηρεάζει τη δική του ζωή, αλλά και άλλων συγγενικών του προσώπων, τόσο πιο πολύ μπορεί να ελέγχει την αρρώστια του και τα συμπτώματά της.

Αυτό σημαίνει πως όταν το άτομο αποκτήσει κατάλληλες γνώσεις και διδαχθεί θεραπευτικές τεχνικές, τότε είναι δυνατό, τα επεισόδια της ψυχικής αρρώστιας να εμφανίζονται σπανιότερα, να είναι πιο ήπια και να διαρκούν λιγότερο.

Σκοπός του πρώτου αρχικού προγράμματος υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης στο κέντρο ψυχικής υγείας Κατερίνης (ΚΨΥ Κατερίνης) ήταν να παράσχει γνώσεις για την ψυχική αρρώστια (κυρίως τη σχιζοφρένεια), καθώς και ανάπτυξη δεξιοτήτων σε συγγενείς ατόμων με ψυχικό πρόβλημα.

Οι συγγενείς θα μπορούσαν να μάθουν διάφορες τεχνικές για να τα βγάλουν πέρα με τις σοβαρές ψυχικές αρρώστιες και τις επιπτώσεις τους. Θα ήταν δυνατό επίσης, να συζητήσουν και να διδαχθούν από επαγγελματίες ψυχικής υγείας, κάποιους τρόπους επικοινωνίας με τα άτομα που πάσχουν από ψυχικές αρρώστιες.

Οι συγγενείς και φίλοι ατόμων με ψυχικό πρόβλημα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, αποτέλεσαν τον αρχικό πυρήνα για την ίδρυση και λειτουργία στην Πιερία ενός συλλόγου οικογενειών για την ψυχική υγεία.

Στα άτομα που συμμετείχαν, δόθηκε από τους επαγγελματίες του ΚΨΥ Κατερίνης υποστήριξη και βοήθεια, ώστε να διασυνδεθούν με υπηρεσίες και φορείς υποστήριξης που λειτουργούν στην κοινότητα (όπως είναι για παράδειγμα οι δήμοι της Πιερίας, ο ΟΑΕΔ, το γραφείο κοινωνικής πρόνοιας, κ.ά.).

Το πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας παρέχεται δωρεάν στο πλαίσιο λειτουργίας του ΚΨΥ Κατερίνης και του εθνικού συστήματος υγείας (ΕΣΥ). Έχει σχεδιαστεί από τους επαγγελματίες του ΚΨΥ Κατερίνης. Στο σχεδιασμό του λήφθηκαν υπ' όψη διεθνείς επιστημονικές μελέτες, καθώς και εμπειρίες από την πραγματοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, όπως και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας δεν είναι θεραπεία. Είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου θεραπευτικού προγράμματος. Βοηθά την οικογένεια και τους φίλους ενός ατόμου που πάσχει από κάποια σοβαρή ψυχική αρρώστια (κυρίως σχιζοφρένεια), να μπορέσουν να αντιληφθούν τι συμβαίνει σε αυτό το άτομο, ώστε να του συμπαρασταθούν και να το φροντίσουν.

Στην πρώτη φάση της προετοιμασίας η δυνατότητα υλοποίησης του προγράμματος υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας συζητήθηκε με τους επαγγελματίες του ΚΨΥ Κατερίνης, στην ομάδα υπηρεσιών για ενήλικες. Εκτιμήθηκε ότι υπάρχουν αρκετά μέλη οικογενειών πελατών του ΚΨΥ ή των εξωτερικών ιατρειών του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου (Ψ.Ν.Π.Ο.) στην Πιερία που θα μπορούσαν, να ωφεληθούν πολλαπλά από τη συμμετοχή τους σε ένα τέτοιο πρόγραμμα.

Η κοινωνική λειτουργός του ΚΨΥ ήρθε σε τηλεφωνική επικοινωνία και συνάντησε συγγενείς και φίλους ατόμων με σοβαρή ψυχική διαταραχή που

προσέρχονται ως πελάτες στο ΚΨΥ Κατερίνης ή στα εξωτερικά ιατρεία του Ψ.Ν.Π.Ο.

Τους εξήγησε τους σκοπούς και στόχους του προγράμματος και τα πιθανά οφέλη από τη συμμετοχή τους σ' αυτό. Προσπάθησε, παράλληλα, να χειριστεί τις αρχικές αντιστάσεις και τους προβληματισμούς που ανέπτυξε ο καθένας από τους συγγενείς. Όλοι είχαν αρκετούς ενδοιασμούς να συμμετάσχουν σε μια ομαδική συνάντηση μαζί με άλλους ανθρώπους που δεν γνώριζαν.

Κανείς τους δεν είχε προηγούμενη ανάλογη εμπειρία. Αντιμετώπιζαν με μεγάλη επιφυλακτικότητα και σκεπτικισμό τη δυνατότητα, να μοιραστούν με αγνώστους συναισθήματα και σκέψεις που θεωρούσαν απόλυτα προσωπικά και ταμπού.

Αναζητήθηκαν κείμενα στη διεθνή βιβλιογραφία (ανακοινώσεις σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία, κείμενα στο Internet). Έγινε επικοινωνία μέσω Internet, με ανταλλαγή απόψεων και επιστολών, με επαγγελματίες στην Αγγλία (*National Schizophrenia Fellowship, Carers Education and Support Programme, Surrey, UK*) και την Αυστραλία (*St George Hospital and Community Health Services, Division of Psychiatry and Mental Health Sydney, Australia*).

Τυπώθηκε από το ΚΨΥ Κατερίνης / ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου ένα ενημερωτικό φυλλάδιο . Το φυλλάδιο αυτό διανέμεται δωρεάν στο κοινό της Πιερίας και περιέχει πληροφορίες για το πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας. Μέσα από τις σελίδες του καλούνται, όσοι ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν ένα τέτοιο πρόγραμμα, να απευθυνθούν στο ΚΨΥ Κατερίνης.

Συζητήθηκαν και αποφασίστηκαν από τέσσερις επαγγελματίες του ΚΨΥ επιμέρους λεπτομέρειες υλοποίησης του προγράμματος. Στις ομαδικές συναντήσεις θα καταβαλλόταν προσπάθεια να συμμετέχουν όλοι. Μόνο σε ιδιαίτερα έκτακτες περιπτώσεις θα μπορούσε κάποιος να απουσιάσει. Ο ένας από αυτούς θα είχε το ρόλο του υπεύθυνου.

Αποφασίστηκε να γίνεται μία συνάντηση διάρκειας δύο ωρών, κάθε εβδομάδα, ημέρα Τετάρτη, από τις 12:00 μέχρι τις 14:00 για την κατάστρωση του θεματολογίου του προγράμματος. Ο χώρος που επιλέχθηκε είναι η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του κέντρου ψυχικής υγείας. Η αίθουσα διαμορφώθηκε κατάλληλα με αναπαυτικά καθίσματα, μηχανήμα στέρεο μουσικής και δυνατότητα για σερβίρισμα αναψυκτικών και εδεσμάτων.

Έτσι το θεματολόγιο του προγράμματος έχει ως εξής:

- Εβδομάδα 1^η :Έναρξη: Σήματα κινδύνου, σκοποί και στόχοι του προγράμματος και γνωριμία συμμετεχόντων.
- Εβδομάδα 2^η :Τι σημαίνει *σοβαρή ψυχική ασθένεια*
- Εβδομάδα 3^η:Κάλυψη των αναγκών, θεραπεία και ανάρρωση.
- Εβδομάδα 4^η:Εμπειρίες συγγενών και φίλων από τη σοβαρή ψυχική ασθένεια.
- Εβδομάδα 5^η:Συνεργασία με τους επαγγελματίες
- Εβδομάδα 6^η: Η επίπτωση της σοβαρής ψυχικής ασθένειας στο άτομο, την οικογένεια και τους φίλους
- Εβδομάδα 7^η: Πώς πορεύεται κανείς με τα *αρνητικά* συμπτώματα: κατάθλιψη, απόσυρση και παραμέληση του εαυτού.
- Εβδομάδα 8^η: Πώς πορεύεται κανείς με τα *θετικά* συμπτώματα: προκλητική συμπεριφορά και παράλογες σκέψεις.
- Εβδομάδα 9^η:Πώς τα βγάζει πέρα κανείς σε μία κρίση. Τι είναι η κρίση και ποιος μπορεί να βοηθήσει.
- Εβδομάδα 10^η:Φροντίζοντας τον εαυτό σας με προτιμήσεις, προσδοκίες και ελπίδες.

Στη δεύτερη φάση έγινε μια αρχική συνάντηση σε ατομικό και προσωπικό επίπεδο γνωριμίας του κάθε συγγενούς με τους επαγγελματίες του ΚΨΥ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Δόθηκε η δυνατότητα να συζητηθούν με τον κάθε συγγενή ξεχωριστά τα κυριότερα προβλήματα που προκύπτουν από το χειρισμό του ατόμου με το σοβαρό πρόβλημα ψυχικής υγείας. Συζητήθηκαν οι προσδοκίες οι ελπίδες, αλλά και οι προβληματισμοί

των συγγενών από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Σημαντικός σκεπτικισμός υπήρχε για τη συζήτηση προσωπικών και οικογενειακών προβλημάτων με άγνωστους ανθρώπους.

Στη τρίτη φάση οι δέκα προγραμματισμένες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν μέσα σε χρονικό διάστημα τριάμισι μηνών περίπου, (μετά τις πέντε πρώτες συναντήσεις μεσολάβησαν οι διακοπές των Χριστουγέννων). Οι συναντήσεις γίνονταν κάθε Τετάρτη, από τις 12.00΄ μέχρι τις 14:00΄ στην αίθουσα χολλαπλών χρήσεων του ισογείου του κτιρίου του ΚΨΥ.

Ο αρχικός προγραμματισμός προέβλεπε τη συμμετοχή 8 οικογενειών . Ωστόσο, στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος συμμετείχαν αρχικά μέλη 7 οικογενειών, ενώ στη συνέχεια αποχώρησε μια οικογένεια για λόγους υγείας και ο τελικός αριθμός ήταν έξι οικογένειες . Επρόκειτο συνήθως για γονείς που ζούσαν με το ψυχικά άρρωστο παιδί τους. Δύο μόνο κυρίες ζούσαν με τον ψυχικά άρρωστο σύζυγό τους. Στις περισσότερες συναντήσεις συμμετείχαν και τα 4 μέλη των επιβλεπόντων επαγγελματιών του ΚΨΥ.

Καταβλήθηκε προσπάθεια να διατηρηθεί η προγραμματισμένη θεματολογία του προγράμματος. Ωστόσο, συχνά τα μέλη της ομάδας επιζητούσαν να εκφράσουν τα προσωπικά τους συναισθήματα, τις ματαιώσεις και τους προβληματισμούς τους από τη συμβίωση με τον ψυχικά άρρωστο συγγενή τους.

Σε μια συνάντηση κλήθηκαν και συμμετείχαν ενεργά δυο μέλη του συλλόγου οικογενειών και φίλων ψυχικής υγείας του νομού Σερρών. Παρουσίασαν την εμπειρία τους από τη λειτουργία του Συλλόγου στις Σέρρες και τις θετικές επιπτώσεις και προοπτικές για την ποιότητα ζωής των ψυχικά ασθενών συγγενών τους. Η πρόσκληση αυτή εντασσόταν στην προσπάθεια οργάνωσης και λειτουργίας στην Πιερία ενός συλλόγου με παρόμοιους στόχους και δραστηριότητες.

Οι σκοποί και στόχοι που τέθηκαν αρχικά, με την προετοιμασία και έναρξη υλοποίησης του προγράμματος, θεωρείται ότι επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό.

Η ιδέα να λειτουργήσει για πρώτη φορά στο ΚΨΥ Κατερίνης ένα πρόγραμμα υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας βρήκε σύμφωνους τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας που εργάζονται σ' αυτό.

Ο καθορισμός, εκ των προτέρων, μικρών και εφικτών στόχων για τα μέλη της ομάδας των συγγενών, όσο και ο ξεκάθαρος ρόλος των μελών της θεραπευτικής ομάδας των επαγγελματιών, βοήθησε στην ομαλότερη προσαρμογή και λειτουργικότητα του όλου σχήματος.

Στις πρώτες συναντήσεις παρατηρήθηκε επιφυλακτικότητα, αγωνία και έντονη ανησυχία για την έκβαση και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας. Η ηρεμία, η επιστημονική γνώση και η εμπιστοσύνη που ενέπνεαν οι επαγγελματίες του ΚΨΥ, αλλά και ο συντονισμός της ίδιας της ομάδας, βοήθησαν στο να αισθανθεί κάθε μέλος ενδυναμωμένο και άνετο, ώστε να μπορεί να εκφράσει ελεύθερα, χωρίς αναστολές και επιφύλαξη, τα προσωπικά του βιώματα. Δημιουργήθηκε ένα κλίμα άνεσης και προσωπικών εκμυστηρεύσεων, η αίσθηση της συνοχής της ομάδας, ειδικά μετά από τις τρεις, τέσσερις πρώτες συναντήσεις.

Παρατηρήθηκε μια δυσκολία τήρησης των θεματικών ενοτήτων, κυρίως σεβόμενοι την επιθυμία των μελών της ομάδας, να εκφράσουν τους προσωπικούς τους προβληματισμούς και ανησυχίες. Μεγαλύτερη ικανοποίηση όμως ήλθε με το κλείσιμο του κύκλου των συναντήσεων, όταν τα ίδια τα μέλη δήλωναν ότι βοηθήθηκαν σημαντικά σε θέματα πρακτικής και χειρισμών στην καθημερινότητά τους με τους δικούς τους ανθρώπους, αλλά και με τον κοινωνικό τους περίγυρο.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα κατά την υλοποίηση του προγράμματος ήταν το μικρό ποσοστό του αριθμού των συγγενών στο κάλεσμα των επαγγελματιών του κέντρου ψυχικής υγείας.

Όταν στην αρχή σκεφτόντουσαν στο ΚΨΥ Κατερίνης το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης οικογένειας, ήταν αρκετά αισιόδοξοι. Στο ΚΨΥ Κατερίνης και στα εξωτερικά ιατρεία του Ψ.Ν.Π.Ο. προσέρχονται κάθε χρόνο αρκετές δεκάδες συγγενείς ατόμων με σοβαρό ψυχικό πρόβλημα. Πολλοί από αυτούς επιζητούν βοήθεια και καθοδήγηση από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας.

Θεωρήθηκε, λοιπόν, ότι θα υπήρχε αρκετό ενδιαφέρον από συγγενείς και φίλους, να συμμετάσχουν σε ένα τέτοιο πρόγραμμα που θα πρόσφερε τη δυνατότητα για συναισθηματική έκφραση, ανταλλαγή εμπειριών με άλλους συγγενείς και συζήτηση με ειδικούς επαγγελματίες ψυχικής υγείας.

Ωστόσο, λίγοι συγγενείς ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα και τις παροτρύνσεις των επαγγελματιών του ΚΨΥ. Οι αιτίες αυτής της άρνησης είναι πολλές. Ανάμεσά τους μπορεί κανείς να υποθέσει, κυρίως, την επιφυλακτικότητα να ανοιχτεί κάποιος από αυτούς και να μιλήσει σε έναν άλλο, άγνωστο, για τον άρρωστο συγγενή του και τα προβλήματα που σχετίζονται με αυτόν. Το πρόγραμμα αντιμετωπίζεται σαν κάτι *πρωτόκουστο*, *πρωτοποριακό* που εγείρει σκεπτικισμό και επιφύλαξη.

Συμπερασματικά οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας θεωρούν πως το πρόγραμμα αυτό υποστήριξης και ψυχοεκπαίδευσης της οικογένειας ήταν μια σημαντική επαγγελματική εμπειρία. Η έλλειψη εξειδικευμένης εκπαίδευσης έκανε τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας να είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί στους χειρισμούς τους. Είναι απαραίτητο να επιζητηθεί εκπαίδευση σε ειδικά τμήματα / μονάδες στην Ελλάδα ή σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συμμετέχοντες συγγενείς δήλωσαν ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Πιστεύουν πως απέκτησαν περισσότερες γνώσεις για τη σοβαρή ψυχική αρρώστια. Διδάχθηκαν κάποιους τρόπους για *να τα βγάζουν πέρα* με τα προβλήματα της καθημερινότητας και τη συμπεριφορά του άρρωστου συγγενή τους.

Μα πιο πολύ απ' όλα, τους δόθηκε η δυνατότητα να εκφραστούν, να εκτονωθούν, να μιλήσουν για τα προσωπικά τους συναισθήματα, τις

απογοητεύσεις και τις ματαιώσεις, σε ανθρώπους που δεν θα τους παρεξηγούσαν. Περιέγραψαν σαν μεγαλύτερη ωφέλεια τη δυνατότητα για ανταλλαγή εμπειριών και το μοίρασμα των συναισθημάτων, κύρια των αρνητικών. Πήραν από τα μέλη της ομάδας αποδοχή και ελπίδα.

Όλοι τους εξέφρασαν τη λύπη τους που ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα. Ζήτησαν να συμμετάσχουν και πάλι σε κάποιο παρόμοιο πρόγραμμα που θα οργανώσει το κέντρο ψυχικής υγείας στο μέλλον.

Στους μελλοντικούς σχεδιασμούς εντάσσεται η ανάγκη ειδικής εκπαίδευσης του προσωπικού . Θα αναζητηθούν, παράλληλα, και άλλα μέλη οικογενειών που θα μπορούσαν να ενταχθούν σε μελλοντικές ομάδες συγγενών. ⁹

6.2.Εξωτερικά ιατρεία

Τα εξωτερικά ιατρεία εξυπηρετούν τακτικά και έκτακτα περιστατικά. Παρέχουν υπηρεσίες υψηλότερου επιπέδου, καθώς στελεχώνονται από ψυχίατρο, νευρολόγο, οδοντίατρο, ψυχολόγο, κοινωνική λειτουργό, επισκέπτρια υγείας, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό.

Τα εξωτερικά ιατρεία ταξινομούνται ως εξής:

- Τακτικά εξωτερικά ιατρεία ψυχιατρικής, λειτουργούν Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 08:00 μέχρι τις 14:30 και από τις 17:00 μέχρι τις 21:00.
- Τακτικό εξωτερικό νευρολογικό ιατρείο, λειτουργεί τις καθημερινές από τις 08:00 έως τις 14:30.
- Τακτικό εξωτερικό οδοντιατρείο, λειτουργεί Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 08:00 μέχρι τις 14:30 και από τις 17:00 μέχρι τις 21:00(δύο φορές το μήνα).
- Έκτακτα εξωτερικά ιατρεία, λειτουργούν σε 24ωρη βάση όλες τις ημέρες του χρόνου στην κλινική οξέων περιστατικών.

Στα εξωτερικά ιατρεία λειτουργούν και εργαστήρια όπως αναφέρονται κατωτέρω:

- Νευροφυσιολογικό εργαστήριο, λειτουργεί παράλληλα με το τακτικό εξωτερικό νευρολογικό ιατρείο και πραγματοποιεί

ηλεκτροεγκεφαλογραφήματα και προκλητικά δυναμικά. Οι ημέρες και ώρες λειτουργίας του είναι Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 08:00 μέχρι τις 14:30.

- Μικροβιολογικό εργαστήριο, το οποίο λειτουργεί προσωρινά στην κλινική οξέων περιστατικών.
- Εργαστήριο φυσικοθεραπείας, λειτουργεί στο κέντρο ημέρας *Τέσσερις Εποχές*.

Τα εξωτερικά ιατρεία υποστηρίζουν και άλλες υπηρεσίες, όπως:

- Απογευματινά εξωτερικά ιατρεία ψυχιατρικής, τα οποία λειτουργούν καθημερινά από τον Ιανουάριο του 2005, δωρεάν στο πλαίσιο των εφημεριών των ιατρών. Λειτουργούν από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 17:00 μέχρι τις 21:00.
- Απογευματινά ιατρεία για ανοϊκούς και επιληπτικούς ασθενείς, λειτουργούν δωρεάν μία φορά την εβδομάδα την Τετάρτη ή Παρασκευή από τις 17:00 έως τις 21:00.

Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.⁸

6.3.Μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας (Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ.)

Εικόνα 3. Μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας

Η Μονάδα κατ' οίκον Φροντίδας παρέχει υπηρεσίες σε ενήλικες με ψυχικές διαταραχές, με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα ή με διαταραχές συμπεριφοράς, πραγματοποιώντας επισκέψεις κατ' οίκον, προκειμένου να αποφευχθεί η εισαγωγή τους σε μονάδα ενδονοσοκομειακής νοσηλείας. Απευθύνεται γενικότερα σε άτομα που η κατάστασή τους επιβάλλει την κατ' οίκον παρέμβαση.

Η μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας (Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ.) εγκαινιάστηκε στις 14 Μαΐου 2006 από τον υφυπουργό υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης κ. Γιώργο Κωνσταντόπουλο .Λειτουργεί από τότε σε ενοικιαζόμενο νεόκτιστο κτίριο στο κέντρο της Κατερίνης.

Πρόκειται για μία νέα πρωτοποριακή μονάδα που σκοπό έχει να κρατήσει τα άτομα που έχουν ανάγκη ψυχιατρικής φροντίδας στο σπίτι τους.

Παρέχει τις υπηρεσίες της σε ενήλικες με ψυχικές διαταραχές, με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα ή με διαταραχές συμπεριφοράς, πραγματοποιώντας επισκέψεις κατ'οίκον, προκειμένου να αποφευχθεί η εισαγωγή τους στην κλινική οξέων περιστατικών ή η επίσκεψη τους στα εξωτερικά ιατρεία του Ψ.Ν.Π.Ο.

Στόχοι της Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ. είναι οι εξής:

- Η κατ'οίκον αντιμετώπιση της κρίσης(νοσηλεία, φροντίδα, συντήρηση) του ατόμου με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.
- Η μη απομάκρυνση του από το οικογενειακό του και κοινωνικό του περιβάλλον
- Η στήριξη της οικογένειας και των συγγενών του
- Η καταπολέμηση του στίγματος της ψυχικής νόσου

Οι εργαζόμενοι της Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ. είναι ειδικά εκπαιδευμένοι στη φροντίδα ψυχικής υγείας κατ'οίκον και αποτελούν την ειδική θεραπευτική ομάδα(Ε.Θ.Ο.), η οποία απαρτίζεται από:

- Έναν ψυχίατρο(επιστημονικά υπεύθυνο)
- Έναν ψυχολόγο
- Έναν κοινωνικό λειτουργό
- Έναν επισκέπτη υγείας
- Έναν διοικητικό υπάλληλο
- Τρεις νοσηλευτές

Έργο της Ε.Θ.Ο. είναι να:

- Παρεμβαίνει έγκαιρα για την πρόληψη της έναρξης της ψυχική νόσου ή της υποτροπής της
- Ελέγχει σε τακτά διαστήματα την εξέλιξη της νόσου
- Παρακολουθεί τη φαρμακευτική αγωγή του ατόμου
- Φροντίζει για τη συνέχιση της ψυχιατρικής φροντίδας και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής του στην κοινότητα
- Μεριμνά για την ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων του
- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή του ατόμου σε κοινωνικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές δραστηριότητες κοινωνικής επανένταξης

- Ενισχύει το επίπεδο ανεξαρτησίας του και φροντίζει για την παραγωγική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του
- Παρέχει ψυχολογική στήριξη στην οικογένεια του, με στόχο να αποφορτίσει την κατάσταση και να ευαισθητοποιήσει το κοινωνικό περιβάλλον απέναντι στην ψυχική νόσο

Πιο συγκεκριμένα:

- Εκπονεί προγράμματα αγωγής της κοινότητας για την άρση των προκαταλήψεων απέναντι στην ψυχική νόσο και την αποδοχή των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα ως ισότιμων μελών της κοινωνίας.
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη συνεργασίας με εθελοντές και συλλόγους.

Λειτουργεί τις καθημερινές από τις 07:00 έως τις 20:00. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.⁸

6.4.Κινητές μονάδες

Η κινητή μονάδα ψυχικής υγείας (Κ.Μ.Ψ.Υ.) αποτελεί μονάδα των νοσοκομείων ή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και έργο της είναι η παροχή υπηρεσιών πρόληψης και νοσηλείας και ειδικής φροντίδας κατ' οίκον, ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και αγωγής κοινότητας σε δυσπρόσιτες περιοχές.¹⁰

Η Κ.Μ.Ψ.Υ. χρησιμοποιεί διαθέσιμους χώρους της κοινότητας, συνήθως χώρους της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, αλλά και χώρους που ανήκουν σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, συλλόγους, κλπ., ανάλογα με τις ανάγκες που αναδύονται. Η Κ.Μ.Ψ.Υ διαθέτει επίσης ένα δικό της χώρο ως βάση για τις δραστηριότητές της. Εκεί όπου είναι δυνατό, η Κ.Μ.Ψ.Υ. χρησιμοποιεί ως χώρους παρέμβασης αυτούς στους οποίους ζει και εργάζεται ο πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται (σπίτι, καφενείο, χώροι δουλειάς).

Η κινητή μονάδα του δικτύου του Ψ.Ν.Π.Ο. άρχισε να λειτουργεί το 1992. Παρέχει υπηρεσίες πρόληψης και θεραπείας σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας. Πιο συγκεκριμένα παρακολουθεί καταγεγραμμένα

περιστατικά, ανιχνεύει και εντοπίζει νέα, εξετάζει και συνταγογραφεί, ενώ πραγματοποιεί, όταν παρίσταται ανάγκη και επισκέψεις κατ'οίκον.

Στόχος της είναι η εξασφάλιση της συνέχειας της ψυχιατρικής φροντίδας και στήριξης, η μείωση των υποτροπών και η παραμονή των ατόμων που πάσχουν από κάποια ψυχική νόσο στο οικογενειακό τους περιβάλλον.

Η κινητή μονάδα καλείται να βοηθήσει όταν ζητούν τις υπηρεσίες της:

- Ο ίδιος ο ασθενής
- Η οικογένεια του
- Το φιλικό ή συγγενικό περιβάλλον, όταν αδυνατούν οι προηγούμενοι και
- Οι εθελοντικές υποστηρικτικές οργανώσεις

Υπάρχει διασύνδεση της κινητής μονάδας με τη μονάδα κατ'οίκον φροντίδας ψυχικής υγείας, τα εξωτερικά ιατρεία και το κέντρο ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο., αλλά και με τους αγροτικούς ιατρούς των κοινοτήτων ή δήμων καθώς και τα μέλη των προγραμμάτων *Βοήθεια στο σπίτι*.

Πραγματοποιεί κάθε Τετάρτη επισκέψεις στα αγροτικά ιατρεία ή κατ'οίκον, σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα των δήμων το νομού Πιερίας.

Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.

7.ΕΞΩΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΟΛΥΜΠΟΥ

7. 1.Κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.

Πράξη τη διά βίου εκπαίδευση των εργαζομένων κάνει το δίκτυο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο., με το κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) να υλοποιεί από τον Οκτώβριο του 2003 εκπαιδευτικά προγράμματα για τους εργαζόμενους του Ψ.Ν.Π.Ο. αλλά και για επαγγελματίες ψυχικής υγείας εκτός του δικτύου του Ψ.Ν.Π.Ο.

Στόχος των προγραμμάτων είναι η απόκτηση τεχνογνωσίας, *καλών πρακτικών*, εξειδικευμένων μεθόδων και θεωρητικών γνώσεων για την αντιμετώπιση ατόμων με ψυχικά προβλήματα.

Τα προγράμματα υλοποιούνται, καθώς η σημερινή λειτουργία του Δικτύου Παροχής Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο. και η ψυχοκοινωνική φροντίδα των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας που ζουν στην Κοινότητα, απαιτεί συνεχή εξειδίκευση του προσωπικού, απόκτηση θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, προκειμένου να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις νέες ανάγκες.

Η συνεχής εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού αποτελούν βασικές προτεραιότητες του Δικτύου, καθώς συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών.

Οκτώ προγράμματα υλοποιήθηκαν από το Κ.Ε.Κ. στη διετία 2005-2007 στο πλαίσιο του Ε.Π Υγεία – Πρόνοια 2000-2006. Πρόκειται για τα εκπαιδευτικά προγράμματα:

Προγράμματα 2005 - 2006

- Λειτουργία Ξενώνα Βραχείας Παραμονής για άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.
- Κατάρτιση εργαζομένων και άνεργων εθελοντών που δραστηριοποιούνται σε συλλόγους εθελοντών στην Ψυχική Υγεία.
- Αντιμετώπιση φαινόμενων βίας σε μονάδες ψυχικής υγείας και αντιμετώπιση βίαιου και επιθετικού ασθενή.

Προγράμματα 2007

- Κατάρτιση Προσωπικού για τη λειτουργία *Ξενώνα για δύσκολους να ενταχθούν στην Κοινότητα ασθενείς.*
- Κατάρτιση Προσωπικού για τη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας *Οι 4 Εποχές.*
- Κατάρτιση Προσωπικού για τη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας *Το Σπίτι των Μουσών.*
- Κατάρτιση Προσωπικού για τη λειτουργία του Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους (Κ.Η.Φ.Α.Α.)
- Κατάρτιση Προσωπικού για τη λειτουργία της Μονάδας Χορήγησης Υποκαταστάτων.

7.2. Κλινική οξέων περιστατικών

Εικόνα 4. Κλινική οξέων περιστατικών

Αρχικά είχε κριθεί άκρως αναγκαία η επέκταση της_καθώς ο πληθυσμός που καλούταν να καλύψει ήταν ιδιαίτερα αυξημένος. Έτσι ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου και τώρα στεγάζεται σε νεόδμητο και ιδιόκτητο κτίριο, το οποίο αγοράστηκε το 1993, στο πλαίσιο του καν. 815/84 και βρίσκεται στο 3^ο χιλιόμετρο της επαρχιακής οδού Κατερίνης – Ν. Εφέσου. Εφημερεύει καθημερινά σε 24ωρη βάση.

Η δυναμικότητα της ανέρχεται στις 22 κλίνες, όμως ο αριθμός θεωρείται μικρός, σύμφωνα με τις ανάγκες του πληθυσμού της περιοχής υγειονομικής ευθύνης.

Η κλινική οξέων περιστατικών παρέχει νοσηλεία σε ενήλικα άτομα και των δύο φύλων, των οποίων η ψυχική υγεία βρίσκεται σε κρίση, είτε ως πρώτη εκδήλωση μίας ψυχικής νόσου, είτε ως υποτροπή.

Οι αναβαθμισμένες υπηρεσίες της κλινικής εξασφαλίζουν ένα πολύ καλό επίπεδο φροντίδας και περίθαλψης των νοσηλευόμενων.

Οι εκσυγχρονισμένοι και επαρκείς χώροι ατομικής φροντίδας και υγιεινής, οι θάλαμοι μίας ή το πολύ δύο κλινών, η θεραπευτική συμπεριφορά του προσωπικού, η εξωνοσοκομειακή παρακολούθηση, η ενεργοποίηση του παραϊατρικού προσωπικού, συνθέτουν την εικόνα μίας σύγχρονης

νοσηλευτικής δομής, η οποία ελαχιστοποιεί ή και αποκλείει τους παράγοντες του ιδρυματισμού.

Μετά την έκδοση του εξιτηρίου, η φροντίδα του ασθενή συνεχίζεται από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας της Κλινικής, σε συνεργασία με τις άλλες Δομές του Δικτύου του Ψ.Ν.Π.Ο., αλλά και τις υπηρεσίες υγείας που βρίσκονται στο Ν. Πιερίας και σε άλλους Νομούς της περιοχής ευθύνης, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην ομαλή προσαρμογή του ασθενή στο κοινωνικό περιβάλλον, αλλά και στην ψυχοκοινωνική του αποκατάσταση.

Οι ώρες επισκεπτηρίου είναι:

- Καθημερινά: 16.00 – 18.00
- Κυριακές και αργίες : 10.00-12.00 και 16.00-18.00

Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθεται στο παράρτημα 1.¹²

7.3. Ξενώνες του δικτύου

Ο ξενώνας είναι μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Η δυναμικότητά του δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 άτομα. Οι ξενώνες διαβαθμίζονται ανάλογα το χρόνο παραμονής των ενοίκων σε *βραχείας, μέσης και μακράς* διάρκειας παραμονής.

Η υποστήριξη των ξενώνων διαβαθμίζεται ανάλογα με την παρουσία του προσωπικού σε αυτούς σε *υψηλού βαθμού* (24ωρη παρουσία προσωπικού), *μέσου βαθμού* (κατώτερη του 24ωρου παρουσία προσωπικού) και *χαμηλού βαθμού* (περιοδική παρακολούθηση και υποστήριξη των ενοίκων).¹⁰

Οι ξενώνες του δικτύου παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην Κατερίνη είναι συνολικά επτά. Αυτοί είναι οι :

- Ξενώνας *Πολύμνια*
- Ξενώνας *Αρμονία*
- Ξενώνας *Διόνυσος*
- Ξενώνας *Θάλεια*
- Ξενώνας *Ερατώ*
- Ξενώνας για δύσκολους να ενταχθούν στην κοινότητα ασθενείς
- Ξενώνας βραχείας παραμονής

Από αυτούς οι δύο τελευταίοι ανήκουν στις νέες δομές που προστέθηκαν στο δίκτυο που είναι έργα χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος *Υγεία-Πρόνοια 2000-2006*.

7.3.1. Ξενώνας Πολύμνια

Ο ξενώνας *Πολύμνια* αποτελεί ένα χώρο προστατευμένης στέγασης που δίνει την δυνατότητα σε άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα που παλιότερα νοσηλευόταν στην Πέτρα, να ζουν σήμερα στην Ολυμπιακή Ακτή (Κατερινόσκαλα) της Πιερίας, κοντά στους συγγενείς τους και τα άλλα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Τα άτομα αυτά επιβλέπονται από επαγγελματίες ψυχικής υγείας και διευκολύνονται να λειτουργήσουν στην κοινότητα όσο γίνεται περισσότερο αποτελεσματικά και ανεξάρτητα.

Ο ξενώνας *Πολύμνια* του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου αποτελεί εξωνοσοκομειακή μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης μακράς διάρκειας παραμονής υψηλού/μέσου βαθμού υποστήριξης. Φιλοξενεί ενήλικα άτομα με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα για διαβίωση, θεραπεία και υποστήριξη, με σκοπό τη διασφάλιση της παραμονής τους στην κοινότητα, την επίτευξη ικανοποιητικού βαθμού ανεξάρτητης διαβίωσης τους στην κοινότητα, καθώς και τη συνέχιση των κοινωνικών σχέσεων τους και την εμπλοκή τους στις δράσεις της τοπικής κοινότητας. Λειτουργικά εντάσσεται στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κατερίνης.

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹²

7.3.2. Ξενώνας Αρμονία

Ο ξενώνας *Αρμονία* βρίσκεται στην Κατερίνη νομού Πιερίας 3^{ης} υγειονομικής περιφέρειας και φορέας του είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Οι εξυπηρετούμενες ηλικιακές ομάδες ασθενών του είναι ενήλικες. Σε αυτούς παρέχονται οι εξής παρακάτω υπηρεσίες:

- Θεραπεία
- Συμβουλευτική
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση

- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.3.3. Ξενώνας Διόνυσος

Ο ξενώνας Διόνυσος βρίσκεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας και φορέας του είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους ασθενείς του ξενώνα είναι :

- Θεραπεία
- Συμβουλευτική
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Φιλοξενία

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.3.4. Ξενώνας Θάλεια

Ο ξενώνας Θάλεια βρίσκεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στο Νέο Κεραμίδι νομού Πιερίας και φορέας του είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Η δυναμικότητα του ανέρχεται στα 10 άτομα. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους ασθενείς του ξενώνα είναι :

- Θεραπεία
- Συμβουλευτική
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Φιλοξενία

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.3.5. Ξενώνας Ερατώ

Ο ξενώνας Ερατώ βρίσκεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην περιοχή του Κορινού του νομού Πιερίας και φορέας του είναι το

ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Η δυναμικότητα του ανέρχεται στα 10 άτομα. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους ασθενείς του ξενώνα είναι :

- Θεραπεία
- Συμβουλευτική
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Φιλοξενία

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.3.6. Ξενώνας για δύσκολους να ενταχθούν στην κοινότητα ασθενείς.

Ο ξενώνας αυτός βρίσκεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας και φορέας του είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Οι ηλικιακές ομάδες ασθενών που εξυπηρετεί είναι ενήλικες.

Η δυναμικότητα του ανέρχεται στα 15 άτομα και φιλοξενεί άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές ή διαταραχές συμπεριφοράς, που δυσκολεύονται να ζήσουν στην κοινότητα ή με τις οικογένειες τους, ή σε μονάδες του Ψ.Ν.Π.Ο. με την αυτονομία και ανεξαρτησία που αυτές προσφέρουν. Η διαμονή τους επίσης δεν έχει μόνιμο χαρακτήρα.

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.3.7 .Ξενώνας βραχείας παραμονής

Ο ξενώνας βραχείας παραμονής φιλοξενεί ψυχιατρικούς ασθενείς που συνήθως έχουν παραμείνει για κάποιο χρονικό διάστημα στο τμήμα νοσηλείας ενηλίκων του ψυχιατρικού τομέα του νοσοκομείου.

Οι ασθενείς, έπειτα από απόφαση του θεράποντα ιατρού τους και εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, παραμένουν στον ξενώνα για μικρό χρονικό διάστημα προκειμένου να προετοιμαστούν για την μετάβαση τους σε μονάδες και προγράμματα αποκατάστασης (ξενώνες, προστατευμένα διαμερίσματα κλπ.) ή για την επιστροφή τους στην κοινότητα.¹⁰

Ο ξενώνας βραχείας παραμονής βρίσκεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας και φορέας του είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Είναι δυναμικότητας 15 ατόμων. Η παραμονή των ατόμων που φιλοξενούνται δεν έχει μόνιμο χαρακτήρα (δεν θα ξεπερνά τους 8 μήνες), αλλά θα εξαρτάται από την ετοιμότητά τους να μεταβούν σε άλλη Μονάδα του Ψ.Ν.Π.Ο (Διαμερίσματα, Ξενώνες, Οικοτροφεία), ή να επιστρέψουν στην οικογένεια και την Κοινότητα.

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.

7.4. Οικοτροφεία του Ψ.Ν.Π.Ο.

Το οικοτροφείο είναι μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης υψηλού βαθμού προστασίας. Ο αριθμός των ατόμων που φιλοξενούνται σε ένα οικοτροφείο δεν μπορεί να ξεπερνά τα 25 και μπορούν να είναι είτε άτομα που χρειάζονται ψυχογηριατρική φροντίδα είτε άτομα με νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές είτε, τέλος, άτομα που μπορούν να ζουν στην κοινότητα αλλά επειδή έχουν χαμηλό βαθμό αυτοδυναμίας έχουν ανάγκη από μια στεγαστική δομή υψηλής προστασίας.¹⁰

Τα οικοτροφεία του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου είναι δύο:

- Τερψιχόρη
- Οικοτροφείο Δάφνης

7.4.1. Οικοτροφείο Τερψιχόρη

Το οικοτροφείο *Τερψιχόρη* ανήκει στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην Κατερίνη του νομού Πιερίας με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου και με διακριτικό τίτλο οικοτροφείο 15 ατόμων με ψυχογηριατρικά προβλήματα.

Το οικοτροφείο *Τερψιχόρη* του Ψ.Ν.Π.Ο., φιλοξενεί άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια Ψυχογηριατρική φροντίδα. Οι στόχοι του είναι:

- Η παροχή στεγαστικών θεραπευτικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών ποιότητας.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Το πρόγραμμα λειτουργίας περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Παροχή νοσηλευτικής φροντίδας
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και αυτοφροντίδας.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων-ικανότητας προσαρμογής.
- Πρόγραμμα κοινωνικοποίησης
- Προετοιμασία διαβίωσης σε πλέον αυτόνομα περιβάλλοντα

Φιλοξενεί 15 άτομα και υπάρχει επάρκεια χώρου για εξειδικευμένες δραστηριότητες όπως υποδοχή, ιατρικές εξετάσεις, εργοθεραπεία καθώς και γενικότερες συνθήκες που διασφαλίζουν την ιδιωτικότητα.

Επίσης υπάρχει επαρκής χώρος για ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Οι κοινόχρηστες αίθουσες είναι διαρρυθμισμένες έτσι ώστε να μπορούν άνετα οι ένορκοι να ασχολούνται με τις αγαπημένες τους δραστηριότητες.

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.

7.4.2. Οικοτροφείο Δάφνης

Το οικοτροφείο Δάφνης ανήκει στην 3^η υγειονομική περιφέρεια στην Κατερίνη του νομού Πιερίας με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Η σύστασή του αποφασίστηκε το 2009 με απόφαση των υπουργείων *Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Εσωτερικών Οικονομικών*. Το οικοτροφείο είναι υψηλού βαθμού προστασίας και δυναμικότητας 20 ενηλίκων ατόμων με ψυχικές διαταραχές που δεν έχουν στέγη ή κατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον. Αποτελεί οικοτροφείο μακράς διάρκειας παραμονής, παρέχει υψηλού βαθμού προστασία και φιλοξενεί άτομα με νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές.¹¹

Η λειτουργία του οικοτροφείου υποστηρίζεται από μόνιμο τακτικό προσωπικό του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου .

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες που προσφέρει είναι:

- Διάγνωση

- Εκτίμηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχοκοινωνική φροντίδα
- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση
- Ημερήσια φροντίδα
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη
- Φιλοξενία

Λειτουργεί κάθε μέρα όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5. Προστατευόμενα διαμερίσματα

Τα προστατευόμενα διαμερίσματα είναι χώροι στέγασης σε πολυκατοικίες ή μονοκατοικίες ατόμων με ψυχικές διαταραχές ή νοητική υστέρηση με δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές τα οποία έχουν αυξημένες αλλά όχι πλήρεις ικανότητες αυτοφροντίδας και αυτοεξυπηρέτησης. Σε ένα προστατευόμενο διαμέρισμα δεν μπορούν να διαμένουν περισσότερα από έξι άτομα. Η ψυχοκοινωνική φροντίδα που παρέχεται έχει σκοπό την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής ανεξαρτησίας, αυτονομίας και αποτελεσματικότητάς τους, ώστε να λειτουργήσουν στην κοινότητα με επιτυχία και στόχο την πλήρη αυτόνομη διαβίωση.¹⁰

Στην αρχή της λειτουργίας του δικτύου παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας Πέτρας Ολύμπου τα διαμερίσματα ήταν πέντε. Στα πλαίσια όμως του επιχειρησιακού προγράμματος *Υγείας-Πρόνοιας 2000-2006* χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση προστέθηκαν ακόμα δύο.

Ένα από αυτά έχει παραχωρηθεί με εντολή του υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Γ.Κωνσταντόπουλου, για την ενίσχυση του νεοσυσταθέντος δικτύου πρόληψης και αντιμετώπισης της παιδικής κακοποίησης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης Πιερίας.

Έτσι συνολικά τα προστατευόμενα διαμερίσματα είναι επτά και είναι τα εξής παρακάτω:

- Διαμέρισμα 5 ατόμων *Καλλιόπη*
- Προστατευόμενο διαμέρισμα *Μελπομένη*
- Διαμέρισμα 5 ατόμων *Κλειώ*
- Προστατευόμενο διαμέρισμα *Ουρανία*
- Διαμέρισμα 3 ατόμων *Ευτέρπη*
- Διαμέρισμα *Καταφυώτικο 1^ο*
- Διαμέρισμα *Καταφυώτικο 2^ο*

7.5.1. Διαμέρισμα *Καλλιόπη*

Το προστατευόμενο διαμέρισμα *Καλλιόπη* βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί 5 ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.2. Προστατευόμενο διαμέρισμα *Μελπομένη*

Το προστατευόμενο διαμέρισμα *Καλλιόπη* βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.3. Διαμέρισμα Κλειώ

Το προστατευόμενο διαμέρισμα Κλειώ βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί 5 ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.4. Προστατευόμενο διαμέρισμα Ουρανία

Το προστατευόμενο διαμέρισμα Ουρανία βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.5. Διαμέρισμα Ευτέρπη

Το προστατευόμενο διαμέρισμα Ευτέρπη βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί 3 ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα

- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.6. Διαμέρισμα Καταφυώτικο 1^ο

Το προστατευόμενο αυτό διαμέρισμα βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.5.7. Διαμέρισμα Καταφυώτικο 2^ο

Το προστατευόμενο αυτό διαμέρισμα βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Εξυπηρετεί ενήλικες ασθενείς και παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική
- Κατ'οίκον φροντίδα
- Αγωγή κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση κοινότητας
- Φιλοξενία

Λειτουργεί καθημερινά όλη μέρα. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο τέλος στο παράρτημα 1.¹³

7.6 . Εργαστήρια απασχόλησης ενοίκων

Τα εργαστήρια αυτά λειτουργούσαν ως προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης και επανένταξης στο ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου και ήταν τα εξής:

- Εστιατόριο Τρίστρατο
- Εργαστήριο ζαχαροπλαστικής
- Θερμοκήπιο

Με την διαδικασία του μετασχηματισμού όμως εντάχθηκαν στον κοινωνικό συνεταιρισμό περιορισμένης ευθύνης τομέα ψυχικής υγείας του νομού Πιερίας.

Ο κοινωνικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης τομέα ψυχικής υγείας Ν.Πιερίας (Κοι.Σ.Π.Ε Το. Ψ.Υ. Ν. Πιερίας) ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2006, με φορέα το ψυχιατρικό νοσοκομείο Αττικής *Δρομακαΐτειο* και ως κύριο στόχο έχει την επαγγελματική εκπαίδευση και οικονομική αυτονομία των ενοίκων αλλά και όλων των χρηστών των υπηρεσιών ψυχικής υγείας του δικτύου του Ψ.Ν.Π.Ο.

Ο Κοι.Σ.Π.Ε είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, έχει εμπορική ιδιότητα, αλλά αποτελεί μονάδα ψυχικής υγείας. Στόχος του είναι η ενσωμάτωση των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας στο κοινωνικό σύνολο και η εκπαίδευσή τους, με απώτερο και ουσιαστικό στόχο την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Ο Κοι.Σ.Π.Ε. αποσκοπεί:

- Στη δημιουργία ίσων ευκαιριών των ατόμων με ψυχικές διαταραχές
- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους
- Στην προάσπιση και το σεβασμό των δικαιωμάτων τους
- Στην άρση των προκαταλήψεων απέναντι στην ψυχική ασθένεια
- Στην οικονομική αυτάρκεια και επαγγελματική αποκατάστασή τους

Μέλη του Κοι.Σ.Π.Ε είναι άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, χρήστες των υπηρεσιών του Δικτύου, εργαζόμενοι του Ψ.Ν.Π.Ο., εκπρόσωποι Συλλόγων του Ν. Πιερίας, πρόεδροι και μέλη εθελοντικών σωματείων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ψυχικής υγείας, φυσικά ή νομικά πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου. Σήμερα ο Κοι.Σ.Π.Ε. αριθμεί 281 μέλη. Πιστεύεται, ωστόσο, ότι σύντομα θα αυξηθούν καθώς οι πολίτες της Πιερίας έχουν αγκαλιάσει όλες τις πρωτοβουλίες της διοίκησης του Ψ.Ν.Π.Ο.

7.6.1. Δράσεις του Κοι.Σ.Π.Ε Το. Ψ.Υ. Ν. Πιερίας

Οι δράσεις που ανέπτυξε το διοικητικό συμβούλιο του Κοι.Σ.Π.Ε. είναι:

- **ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ – ΔΑΣΙΚΟ ΧΩΡΙΟ**

Στο δασόκτημα της Πέτρας Ολύμπου, φιλοξενεί 40 κατασκηνωτές διαφόρων κατηγοριών πληθυσμού (μαθητές, ηλικιωμένους, ΑμΕΑ, άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, Φυσιολάτρες, Ορειβάτες κ.ά.) . Στο χώρο διοργανώνονται επίσης σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες, πολιτιστικά και λαογραφικά δρώμενα.

- **ΚΥΛΙΚΕΙΟ – ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ**

Βρίσκεται στη θέση *Καρακόλι*, στην επαρχιακή οδό Κατερίνης – Ελασσόνας, στα όρια του Δασοκτήματος του Ψ.Ν.Π.Ο. Διαθέτει επίσης περίπτερο – εκθετήριο για την προώθηση των έργων της εργοθεραπείας του Ψ.Ν.Π.Ο, την παροχή έντυπου υλικού για τις υπηρεσίες του Ψ.Ν.Π.Ο. και ενημερωτικών φυλλαδίων για την Πιερία.

- **ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟ**

Εικόνα 4.Θερμοκήπιο κοινωνικού συνεταιρισμού περιορισμένης ευθύνης τομέα ψυχικής υγείας Πέτρας Ολύμπου

Μεταφορά του υπάρχοντος θερμοκηπίου από τον Ξενώνα «Αρμονία» σε ιδιόκτητο αγρόκτημα του Ψ.Ν.Π.Ο. στη Νέα Έφεσο, που ήδη έχει παραχωρηθεί με απόφαση Δ.Σ. του Ψ.Ν.Π.Ο. για χρήση στον ΚοιΣ.Π.Ε. Αγορά και εγκατάσταση ενός ακόμη θερμοκηπίου 200m²

- **ΑΡΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ**

Επέκταση του Προστατευμένου Εργαστηρίου Ζαχαροπλαστικής που στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο χώρο στο Οικοτροφείο *Τερψιχόρη*. Αγορά νέου εξοπλισμού και μετατροπή του σε αρτοζαχαροπλαστείο, με σκοπό την πώληση προϊόντων και στην ελεύθερη αγορά.

- **ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

Εργαστήριο Ξυλουργικής Τέχνης για την κατασκευή ξύλινων παραδοσιακών μικροεπίπλων και ξύλινων επενδύσεων, με στόχο την προσέλκυση και την κάλυψη των αναγκών των τουριστικών επιχειρήσεων του Νομού.

- **ΚΗΡΟΠΟΙΕΙΟ**

Για την παραγωγή εκκλησιαστικού και διακοσμητικού κεριού που θα διοχετεύει στην αγορά της Πιερίας, αλλά και στο Περίπτερο – Εκθετήριο του Κυλικείου.

- **ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ – ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**

Δημιουργία Πρατηρίου υγρών καυσίμων με πλυντήριο αυτοκινήτων, στο αγρόκτημα της Ν.Εφέσου (ιδιοκτησίας του Ψ.Ν.Π.Ο. που έχει ήδη παραχωρηθεί στον Κοι.Σ.Π.Ε.) έκτασης 4 στρεμμάτων.

- **ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ**

Επέκταση της ταβέρνας *Τρίστρατο*, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της στο πλαίσιο του προγράμματος *HORIZON* και λειτουργεί από τότε ως αστική εταιρεία. Τα μέλη της προτίθενται να παραχωρήσουν την επιχείρηση στον Κοι.Σ.Π.Ε καθώς αποτελούν και δικά του μέλη.¹²

7.7.Κέντρα ημέρας

7.7.1.Κέντρο ημερήσιας φροντίδας ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους (Κ.Η.Φ.Α.Α.).

Εικόνα 5.Κέντρο ημερήσιας φροντίδας ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους.

Το κέντρο ημέρας είναι μονάδα που απευθύνεται σε άτομα, τα οποία έχουν ανάγκη από συμμετοχή σε προγράμματα, που αποσκοπούν στη βελτίωση των δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης και κοινωνικότητας.

Λειτουργεί πρωί κι απόγευμα και το πρόγραμμά του περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν στην αυτοφροντίδα, στην ανάπτυξη κοινωνικών και ατομικών δεξιοτήτων, στην κοινωνικοποίηση, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων καθώς και στην προετοιμασία του ατόμου για συμμετοχή σε εργασιακού χαρακτήρα δραστηριότητες.¹⁰

Το κέντρο ημερήσιας φροντίδας ανοϊκών ασθενών και των φροντιστών τους βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας, εντάσσεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια και φορέας της είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Το Κ.Η.Φ.Α.Α. εγκαινιάστηκε το Νοέμβριο του 2007. Εφαρμόζει θεραπευτικά προγράμματα σε ανοϊκούς ασθενείς και εκπαιδευτικά προγράμματα στους φροντιστές τους. Οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας που το στελεχώνουν, φροντίζουν καθημερινά ηλικιωμένους που πάσχουν από άνοια, με διάφορες θεραπευτικές παρεμβάσεις. Παράλληλα παρέχουν υποστήριξη και στις οικογένειές τους, έτσι ώστε να μπορέσουν να διαχειριστούν το πρόβλημα που βιώνουν καθημερινά.

Λειτουργεί από τη Δευτέρα έως την Παρασκευή από τις 07:00π.μ. μέχρι τις 14:30μ.μ. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.¹²

7.7.2.Κέντρο ημέρας *Το σπίτι των Μουσών*

Είναι το δεύτερο κέντρο ημέρας του δικτύου, το οποίο εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 2007. Βρίσκεται στην πόλη Κατερίνη νομού Πιερίας, εντάσσεται στην 3^η υγειονομική περιφέρεια και φορέας της είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου.

Επιλέχτηκε ένας χώρος, λίγο έξω από την Κατερίνη, με μεγάλο εξωτερικό αύλειο χώρο, ο οποίος είναι απαραίτητος για τις διαφορετικές

Εικόνα 6.Κέντρο ημέρας *Το σπίτι των Μουσών*

δράσεις που επιδιώχτηκε να αναπτυχθούν, σε σύγκριση με το πρώτο κέντρο ημέρας αστικού τύπου στο κέντρο της πόλης.

Στο συγκεκριμένο κέντρο ημέρας παρέχονται οι εξής υπηρεσίες:

- Διάγνωση
- Εκτίμηση
- Συμβουλευτική
- Ψυχιατρική παρακολούθηση
- Ψυχολογική παρακολούθηση
- Ημερήσια φροντίδα

Λειτουργεί από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 08:30 π.μ. μέχρι τις 14:00 μ.μ. και από τις 17:00 μ.μ. μέχρι τις 20:00 μ.μ. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.¹³

7.7.3. Κέντρο ημέρας *Οι τέσσερις εποχές*

Εικόνα 7 . Κέντρο ημέρας *Οι Τέσσερις Εποχές*

Το κέντρο ημέρας *Τέσσερις εποχές* βρίσκεται στο κέντρο της Κατερίνης νομού Πιερίας στην 3^η υγειονομική περιφέρεια και φορέας της είναι το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Είναι σε περιοχή εύκολα προσβάσιμη από όλους.

Απευθύνεται σε ενήλικες συμπολίτες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας. Στόχος του κέντρου είναι η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους, η βελτίωση των ικανοτήτων τους, η προ- επαγγελματική τους εκπαίδευση και τελικά η ομαλή επανένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2007.

Οι ημέρες λειτουργίας του είναι Δευτέρα έως Παρασκευή και οι ώρες μόνο πρωινές. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο παρατίθενται στο παράρτημα 1.¹²

7.8. Θεραπευτική μονάδα υποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.

Με εντατικούς ρυθμούς λειτουργεί από τις αρχές Ιουλίου 2008 η Θεραπευτική Μονάδα Υποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ (οργανισμός κατά των ναρκωτικών) στο δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο., έπειτα από απόφαση του τέως υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Γιώργου Κωνσταντόπουλου.

Η μονάδα στεγάζεται σε κτίριο στο 3ο χιλιόμετρο της επαρχιακής οδού Κατερίνης – Ν. Εφέσσου (δίπλα στην Κλινική Οξέων Περιστατικών) και λειτουργεί από Δευτέρα έως Σάββατο από τις 8.00 το πρωί έως τις 4.00 το απόγευμα. Ήδη 450 περίπου άτομα έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα, ενώ συνεχίζεται η υποβολή νέων αιτήσεων.

Η μονάδα απευθύνεται σε άτομα που έχουν συμπληρώσει το 20^ο έτος της ηλικίας τους και είναι εξαρτημένα από οπιούχα (ηρωίνη). Η φαρμακευτική ουσία που χορηγείται είναι η βουπρενορφίνη, υπό μορφή ταμπλέτας. Παράλληλα όμως με τη φαρμακευτική θεραπεία παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη και θεραπεία της ψυχικής και σωματικής εξάρτησης των ατόμων.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων πλησιάζουν τις 500 ενώ συνεχίζεται η υποβολή νέων αιτήσεων στα εξωτερικά ιατρεία του Ψ.Ν.Π.Ο, επί της οδού

25ης Μαρτίου 102 στην Κατερίνη, καθημερινά (εκτός Σαββάτου και Κυριακής) από τις 10.00 έως τις 12.00 το μεσημέρι.

Μέλημα του προγράμματος υποκατάστασης είναι η μείωση της βλάβης από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών και των συναφών με τη χρήση προβλημάτων, κοινωνικών και υγείας, η ίδια η μείωση της χρήσης καθώς και η διασφάλιση της δημόσιας υγείας από τη μετάδοση μολυσματικών ασθενειών.

Στόχος της μονάδας παραμένει σταδιακά να βοηθηθούν τα άτομα ώστε να επιτύχουν την πλήρη απεξάρτησή τους. Κύρια επιδίωξη αποτελεί η σταθεροποίηση σε ένα κανονικό τρόπο ζωής που θα συνοδεύεται από βελτίωση των οικογενειακών και κοινωνικών σχέσεων, καθώς και από ενδιαφέρον για εκπαίδευση, κατάρτιση, εργασία και επαγγελματική αποκατάσταση και κατά επέκταση για την ίδια τη ζωή.

Το προσωπικό που στελεχώνει τη μονάδα είναι επαγγελματίες ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο, οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάρτισης σε αντίστοιχες μονάδες του Ο.Κ.Α.Ν.Α. στη Θεσσαλονίκη.

Αποτελείται από:

- Ψυχίατρο
- Ψυχολόγο
- Κοινωνική Λειτουργό,
- 5 άτομα Νοσηλευτικό Προσωπικό
- και 2 Διοικητικούς υπαλλήλους.

Προσφέρουν καθημερινά όλες τις δυνάμεις τους, προκειμένου να συμβάλουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην προσπάθεια αυτών των ατόμων για ένα καλύτερο αύριο, για μία ζωή χωρίς εξαρτήσεις.

Η μονάδα ως υπηρεσία του Ψ.Ν.Π.Ο. υποστηρίζεται από όλες τις υπόλοιπες δομές του δικτύου. Τα άτομα που εντάσσονται στο πρόγραμμα υποκατάστασης, εντάσσονται και στο πρόγραμμα του κέντρου ημέρας *Το Σπίτι των Μουσών*, το οποίο στεγάζεται σε κτήριο 500 μέτρα από τη μονάδα, όπου γίνεται ομαδική ψυχοθεραπεία.

Η θεραπεία υποκατάστασης, όμως δεν αποτελεί *πανάκεια*. Το δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο, ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες του ίδιου του υφυπουργού υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης κ. Κωνσταντόπουλου, έχει ήδη προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου θεραπευτικού προγράμματος απεξάρτησης από τις ουσίες, που θα περιλαμβάνει συμβουλευτικούς σταθμούς κατά των ναρκωτικών και του αλκοόλ όπως και στεγνά θεραπευτικά προγράμματα.

Ο χώρος που στεγάζεται ο συμβουλευτικός σταθμός κατά των εξαρτήσεων, είναι επί της οδού Ίωνος Δραγούμη 3 στην Κατερίνη.

Στόχος του συμβουλευτικού σταθμού είναι η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης, η ενημέρωση των χρηστών και των οικογενειών τους σε θέματα εξαρτήσεων, η οργάνωση ομάδων γονέων, η συνεργασία με αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της κοινότητας, αλλά και η προετοιμασία χρηστών για ένταξη σε στεγνά προγράμματα.

Η δημιουργία αυτού του ολοκληρωμένου θεραπευτικού συστήματος θα δώσει έμφαση στην εξατομικευμένη αντιμετώπιση του προβλήματος με βάση τις ανάγκες του κάθε εξαρτημένου χρήστη.¹⁴

8. ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ

8.1. Συνάντηση της επιτροπής ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης του Κοι.Σ.Π.Ε . με τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο

Η πενταμελής επιτροπή ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης μελών του Κοι.Σ.Π.Ε .και η οποία απαρτίζεται από ψυχολόγο, κοινωνική λειτουργό , γεωπόνο και τους τεχνικούς συναντήθηκε με τον διοικητή και τον αναπληρωτή διοικητή .

Σκοπός της εν λόγω συνάντησης ήταν να ενημερωθεί η διοίκηση για την πορεία των δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης επιτροπής σε θέματα κυρίως θεραπευτικού περιεχομένου στις μέχρι τώρα δράσεις του κοινωνικού συνεταιρισμού (θερμοκήπιο-κυλικείο) .

Υπήρξε κοινά αποδεκτό το μεγάλο κοινωνικό όφελος ενός τέτοιου συνεταιρισμού, στα άτομα με ψυχική νόσο.

Πρόθεση της διοίκησης είναι να στηρίξει με κάθε τρόπο τέτοιου είδους δράσεις και προσπάθειες που στοχεύουν στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που θα στοχεύει στην επαγγελματική και κατ' επέκταση στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ανθρώπων αυτών.¹²

8.2. Επίσκεψη του αντιπροέδρου του ΟΚΑΝΑ στο Ψ.Ν.Π.Ο

Στα πλαίσια επίσκεψης-γνωριμίας ο αντιπρόεδρος του ΟΚΑΝΑ, επισκέφθηκε τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο.

Ο αντιπρόεδρος του ΟΚΑΝΑ στη Β.Ελλάδα κατά τη συνάντηση με τον διοικητή αναφέρθηκε στην επίσκεψη της προέδρου του ΟΚΑΝΑ στο Ψ.Ν.Π.Ο. που θα πραγματοποιηθεί στις 26 με 27 Μαΐου 2010.

Στη συνέχεια ο αντιπρόεδρος είχε σύσκεψη εργασίας στον ΟΚΑΝΑ Κατερίνης με τον επιστημονικά υπεύθυνο ψυχίατρο και την θεραπευτική ομάδα.

Σε αυτή τη συνάντηση εργασίας έγινε επίβλεψη της πορείας από την οποία προέκυψαν θετικά στοιχεία ως προς την επίτευξη του θεραπευτικού στόχου, αλλά και κριτικά στοιχεία σε ότι αφορά τους κινδύνους που εμπεριέχει η προσπάθεια με μεγαλεπήβολους στόχους που δεν μπορεί λόγω έλλειψης προσωπικού να φέρει σε πέρας το υπάρχον προσωπικό.

Έγινε μια μελέτη της προοπτικής που έχει η μονάδα σε σχέση με τις άμεσες εξελίξεις που στοχεύουν στην εν γένει μείωση αναμονής για θεραπεία των εξαρτημένων ατόμων.

Αξιοσημείωτο είναι ότι από την ημέρα έναρξης λειτουργίας του ΟΚΑΝΑ Κατερίνης (29-8-2008) είναι η πρώτη φορά που τον επισκέπτεται εκπρόσωπος της πολιτείας.¹²

8.3. Ο υποδιοικητής της Γ' ΥΠΕ Μακεδονίας στην Κατερίνη.

Ύστερα από κοινή πρόταση του διευθυντή του γενικού νοσοκομείου Κατερίνης και του διευθυντή του Ψ.Ν.Π.Ο. προς τη Διοίκηση της Γ' Υ.ΠΕ Μακεδονίας, επισκέφθηκε τα νοσοκομεία της πόλης Κατερίνης ο υποδιοικητής της Γ' ΥΠΕ Μακεδονίας .

Σκοπός της επίσκεψης του υποδιοικητή ήταν να ενημερωθεί για τρία πολύ σημαντικά θέματα που αφορούν τον τομέα της υγείας στην Κατερίνη.

Αφ' ενός για τη μεταφορά του γενικού νοσοκομείου Κατερίνης στις νέες και σύγχρονες εγκαταστάσεις και αφ' ετέρου για την μεταχρήση των παλιών εγκαταστάσεων του γενικού νοσοκομείου Κατερίνης από το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου αλλά και για την αξιοποίηση με νέες μορφές χρήσεων των παλιών εγκαταστάσεων του Ψ.Ν.Π.Ο .στην Πέτρα.

Μετά την εξέταση της πορείας προετοιμασίας μετεγκατάστασης του νοσοκομείου όλοι μαζί περιόδευσαν τα κτίρια και εξέτασαν την δυνατότητα και την καταλληλότητα χρήσης τους από το Ψ.Ν.Π.Ο., αλλά και της χρήσης εξοπλισμού που θα αφήσει το γενικό νοσοκομείο στο ψυχιατρείο.

Τον υποδιοικητή που συνόδευε ο προϊστάμενος τεχνικών υπηρεσιών της Γ' ΥΠΕ ξενάγησαν και ενημέρωσαν στις παλιές εγκαταστάσεις του Ψ.Ν.Π.Ο. ο διευθυντής και ο αναπληρωτής διευθυντής της σ' όλο το κτίριο *πόρτα-πόρτα*.

Κατά τη διάρκεια της ξενάγησης στις παλιές εγκαταστάσεις του Ψ.Ν.Π.Ο. ο υποδιοικητής εξέφρασε το έντονο ενδιαφέρον του παρατηρώντας το πλούσιο έντυπο και τεχνικό υλικό που έχει απομείνει στην Πέτρα σε συνδυασμό με το συναρπαστικό φυσικό περιβάλλον της περιοχής και τα πολύ καλά κτίρια που υπάρχουν διαθέσιμα για αξιοποίηση και οικονομική εκμετάλλευση.

Τέλος για μια πιο ολοκληρωμένη και σαφή ενημέρωσή του ο υποδιοικητής αξιοποιώντας την επίσκεψή του επισκέφθηκε τους ξενώνες του Ψ.Ν.Π.Ο Θάλεια στο Νέο Κεραμίδι και Δύσκολους ασθενείς στην Ανδρομάχη όπου συζήτησε με τους υπεύθυνους βάρδιας αλλά και με τους ασθενείς για την ποιότητα της φιλοξενίας τους στις δομές.¹²

8.4. Επίσκεψη της ένωσης νοσηλευτών Ελλάδος στο Ψ.Ν.Π.Ο.

Κλιμάκιο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος(E.N.E.) επισκέφθηκε το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Το κλιμάκιο που συνόδευε ο προϊστάμενος του ΟΚΑΝΑ Κατερίνης , είχε συνάντηση με τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο.

Κατά τη συνάντηση αυτή οι εκπρόσωποι της E.N.E. εκτός της γνωριμίας τους με τη νέα διοίκηση του Ψ.Ν.Π.Ο., θέλησαν να ενημερώσουν και τους συναδέλφους τους για τις επικείμενες εκλογές του σωματείου τους, που θα πραγματοποιηθούν στις 27 Ιουνίου 2010.

Στόχος του σωματείου , είπαν οι εκπρόσωποι της ENE, είναι το νοσηλευτικό προσωπικό των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας μας, να προέρχεται από την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ο διοικητής του Ψ.Ν.Π.Ο. αναφέρθηκε στην επίτευξη του στόχου του όσο αφορά τη μείωση των κρατικών δαπανών χωρίς αυτό να επηρεάζει την σωστή και ομαλή λειτουργία του ψυχιατρείου. Στην κατεύθυνση αυτή μελετάται η οργάνωση εξειδικευμένων προγραμμάτων απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων για τους νοσηλευτές του Ψ.Ν.Π.Ο.

Τέλος κλιμάκιο της ENE, είχε συνάντηση με τη νοσηλευτική υπηρεσία του Ψ.Ν.Π.Ο .και του γενικού νοσοκομείου Κατερίνης όπου και συζητήθηκαν συνδικαλιστικά και υπηρεσιακά θέματα. ¹²

8.5. Εορτασμός της πρωτομαγιάς

Κοντά στους ενοίκους και τους υπαλλήλους των δομών βρέθηκε την Παρασκευή 30 Απριλίου 2010, ο νέος διοικητής του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου για να γιορτάσει μαζί τους την πρωτομαγιά.

Ο διοικητής μετά την πρόσκληση των υπευθύνων των δομών, επισκέφθηκε πρώτα το οικοτροφείο *Δάφνη* και στη συνέχεια τον ξενώνα *Θάλεια*.

Και στις δύο δομές είχε την ευκαιρία να γνωρίσει υπαλλήλους και ενοίκους και να συμμετάσχει στον εορτασμό της Πρωτομαγιάς, ενώ συγχρόνως του έγινε ξενάγηση από τις προϊσταμένες στους χώρους των δομών αυτών.¹²

8.6. Συνάντηση εργασίας του διοικητή με τις επιστημονικά υπεύθυνες των δομών του Ψ.Ν.Π.Ο.

Ο διοικητής του Ψ.Ν.Π.Ο. στη προσπάθεια του να βελτιώσει και να αναβαθμίσει την ποιότητα παροχής υπηρεσιών υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο, αλλά ταυτόχρονα και μέσα στο κλίμα εξορθολογισμού των κρατικών δαπανών, είχε την Πέμπτη 13-5-2010, συνάντηση με την αναπληρώτρια διευθύντρια νοσηλευτικής υπηρεσίας, την τομεάρχισσα και τις επιστημονικά υπεύθυνες όλων των δομών του νοσοκομείου.

Στη συζήτηση αναπτύχθηκαν θέματα και κατατέθηκαν προτάσεις που αφορούν στα:

- Καθορισμός ημέρας συνάντησης επιστημονικά υπευθύνων.
- Καθορισμός ημέρας συνάντησης των πολυκλαδικών θεραπευτικών ομάδων .
- Πρωτόκολλο εκτάκτου συμβάντος
- Καθαριότητα δομών-σύμβαση έργου.
- Νοσηλευτής ετοιμότητας- Προτάσεις
- Αριθμητική ανακατανομή νοσηλευτικού προσωπικού, μαγείρων, εστίασης και καθαριότητας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες κάθε μονάδας.

- Συνοδεία ενοίκων στο γενικό νοσοκομείο-κριτήρια τοποθέτησης αποκλειστικής αδελφής.
- Τρόπος προμήθειας φαρμάκων, τροφίμων κ.λ.π.
- Αξιοποίηση θεραπευτικού κινήτρου-διαχείριση χρημάτων ενοίκων-καταγραφή με συνοδεία υπογραφών επιτροπής.
- Ενίσχυση ομάδων με διοικητικό προσωπικό.
- Κοινωνικός τουρισμός
- Επαναδραστηριοποίηση των καλλιτεχνικών ομάδων.
- Αξιοποίηση επισκεπτών υγείας και άλλων ειδικοτήτων στις Μονάδες.
- Λειτουργία δομής με βάση την Πολυκλαδική Θεραπευτική Ομάδα-εφαρμογή θεραπευτικών προγραμμάτων, πρόσωπο αναφοράς.

Μέσα από αυτές τις συναντήσεις ο διοικητής με τη βοήθεια και τη στήριξη του προσωπικού, επιχειρεί την ποιοτική αναβάθμιση του Ψ.Ν.Π.Ο., και την άμεση μείωση των δαπανών εφαρμόζοντας τις αποφασισμένες πολιτικές του Υπουργείου υγείας, για να επιτύχει τους στόχους μείωσης δαπανών του έτους 2010.¹²

8.7. Ενημέρωση και συνεργασία για μείωση των δαπανών λειτουργίας.

Στα πλαίσια της συνεχούς ενημέρωσης του για τη λειτουργία των δομών του Ψ.Ν.Π.Ο., ο διοικητής επισκέφθηκε το οικοτροφείο *Τερψιχόρη* που λειτουργεί στη Κονταριώτισσα.

Εκεί συναντήθηκε με την προϊσταμένη όπου συνομίλησε επί αρκετή ώρα μαζί της για όλα τα θέματα που αφορούν την συγκεκριμένη δομή.

Η προϊσταμένη ανέπτυξε διεξοδικά και σε βάθος τον τρόπο λειτουργίας της δομής αλλά και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Ο διοικητής πρότεινε λύσεις στη προϊσταμένη και ζήτησε την συνεργασία και τη συνεχή ενημέρωση του με στόχο την όσο το δυνατόν καλύτερη λειτουργία της δομής.

Κατά την επίσκεψη του στους χώρους της δομής ο διοικητής είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με ενοίκους της *Τερψιχόρης*.

Το οικοτροφείο *Τερψιχόρη* του Ψ.Ν.Π.Ο., φιλοξενεί άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια ψυχογηριατρική φροντίδα.

Οι στόχοι του είναι η παροχή στεγαστικών θεραπευτικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών ποιότητας και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Το πρόγραμμα λειτουργίας περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Παροχή νοσηλευτικής φροντίδας.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και αυτοφροντίδας.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων-ικανότητας προσαρμογής.
- Πρόγραμμα κοινωνικοποίησης.
- Προετοιμασία διαβίωσης σε πλέον αυτόνομα περιβάλλοντα.

Φιλοξενεί 15 άτομα και υπάρχει επάρκεια χώρου για εξειδικευμένες δραστηριότητες (υποδοχή, ιατρικές εξετάσεις, εργοθεραπεία), καθώς και γενικότερες συνθήκες που διασφαλίζουν την ιδιωτικότητα.

Επίσης υπάρχει επαρκής χώρος για ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Οι κοινόχρηστες αίθουσες είναι διαρρυθμισμένες έτσι ώστε να μπορούν άνετα οι ένοικοι να ασχολούνται με τα αγαπημένα τους hobby ή άλλες δραστηριότητες.

Παράλληλα ο διοικητής έδωσε κατευθύνσεις στους υπαλλήλους για περιορισμό των δαπανών λειτουργίας που έχουν ξεφύγει από κάθε έλεγχο. Μάλιστα όπως τόνισε οι εντολές του στοχεύουν στον εξορθολογισμό της λειτουργίας μέσα από έλεγχο και κοστολόγηση της κάθε δαπάνης. Σύντομα θα υπάρχει συγκεκριμένο πλαίσιο αποτελεσματικής αναδιοργάνωσης της υπηρεσίας και αξιολόγησης της απόδοσης με δείκτες μέτρησης της ποιότητας.¹²

8.8. Μαθητές της Α' Λυκείου επισκέφθηκαν τον ΟΚΑΝΑ

Με αφορμή την εκτέλεση σχολικής εργασίας γύρω από τα ναρκωτικά και γενικά τις καταχρήσεις αλλά και τα προβλήματα που δημιουργούν στον άνθρωπο, μαθητές της Α' Λυκείου του ΠΛΑΤΩΝ, επισκέφθηκαν την Τρίτη 27-4-2010 τις εγκαταστάσεις του ΟΚΑΝΑ.

Τους μαθητές που συνόδευε ο καθηγητής, υποδέχτηκαν και καλωσόρισαν η ομάδα στήριξης του ΟΚΑΝΑ.

Στη συνέχεια έγινε ενημέρωση στους επισκέπτες από νοσηλεύτης και ψυχολόγο γύρω από τον τρόπο λειτουργίας του OKANA και απαντήθηκαν ερωτήσεις των μαθητών.

Ο OKANA Κατερίνης ξεκίνησε ως πρώτη μέρα χορήγησης του υποκατάστατου , βουπρενορφίνη, στις 29 Αυγούστου 2008.

Ο OKANA [Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών] ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1995. Κύριους σκοπούς έχει:

- Το σχεδιασμό, την προώθηση, το διυπουργικό συντονισμό και την εφαρμογή εθνικής πολιτικής σχετικά με την πρόληψη και την αποκατάσταση των ουσιοεξαρτήσεων σε εθνικό επίπεδο, την παροχή έγκυρων και εμπειριστατωμένων πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση του κοινού.
- Τη μελέτη του προβλήματος των ουσιοεξαρτήσεων σε εθνικό επίπεδο, την παροχή έγκυρων και εμπειριστατωμένων πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση του κοινού.
- Την ίδρυση και την αποτελεσματική λειτουργία κέντρων πρόληψης, θεραπευτικών μονάδων και κέντρων κοινωνικής και επαγγελματικής επανένταξης.

Ο OKANA από την ίδρυσή του έως σήμερα επιδιώκει να ανταποκριθεί στο διττό ρόλο ως εθνικού συντονιστικού φορέα και ως φορέα ανάπτυξης υπηρεσιών και προγραμμάτων πρόληψης, θεραπείας και επανένταξης.

Για τη χάραξη και το συντονισμό της εθνικής πολιτικής για τα ναρκωτικά, ο OKANA συνεργάζεται με φορείς της χώρας, καθώς και με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς. Ενώ για τη μελέτη του προβλήματος των ναρκωτικών σε εθνικό επίπεδο, συνεργάζεται στενά με το Εθνικό κέντρο τεκμηρίωσης και πληροφόρησης για τα ναρκωτικά και την τοξικομανία. (ΕΚΤΕΠΝ).

Στον τομέα της πρόληψης ο OKANA, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, έχει αναπτύξει ένα εκτεταμένο δίκτυο κέντρων πρόληψης σε όλη την Ελλάδα, ενώ παράλληλα, αναπτύσσει ποικίλα προγράμματα στον

τομέα της θεραπείας και της κοινωνικής επανένταξης που καλύπτουν τις διαφορετικές ανάγκες των εξαρτημένων ατόμων.

Μέχρι σήμερα 80 συμπολίτες είναι καθαροί, όπως ενημέρωσε ο νέος διοικητής του Ψ.Ν.Π.Ο. , από τις υπηρεσίες του ΟΚΑΝΑ υψηλού επιπέδου που λαμβάνουν 620 άτομα.¹²

8.9. Ενημέρωση Άγγλων αξιολογητών από τον διοικητή του Ψ.Ν.Π.Ο.

Εικόνα 8.Επίσκεψη Άγγλων αξιολογητών στο κέντρο ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο.

Η επίσκεψη των Άγγλων αξιολογητών ξεκίνησε με αναφορά στο πως εξελίχτηκε το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Δηλαδή πως από μοναστήρι έγινε άσυλο και μετατράπηκε σε ένα σύγχρονο δίκτυο κοινοτικών ψυχιατρικών υπηρεσιών.

Έγινε αναφορά και στους στόχους του αρχικού προγράμματος ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Μερικοί από αυτούς είναι και οι παρακάτω:

- Οργάνωση και λειτουργία με βάση τις αρχές της κοινωνικής-κοινοτικής ψυχιατρικής

- Ανάγκη στήριξης της αποσυλοποίησης και κοινωνικής επανένταξης των χρόνιων ψυχιατρικών ασθενών
- Καταπολέμηση του στίγματος της ψυχικής αρρώστιας
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού στην αντιμετώπιση και διαχείριση του ψυχιατρικού ασθενή στην κοινότητα
- Ενσωμάτωση των μονάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στον κοινωνικό ιστό της Πιερίας
- Αποφυγή μετατροπής των νέων μονάδων σε μικρά άσυλα
- Διατήρηση του ατόμου με ψυχοκοινωνικά προβλήματα στην κοινότητα
- Φραγμός στην επαναλειτουργία των ασύλων

Συζητήθηκαν επίσης τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής ένωσης που υλοποίησε το Ψ.Ν.Π.Ο. στην πορεία προς τον μετασχηματισμό του τα οποία είναι:

- Ο κανονισμός 815/84(μονάδα αποκατάστασης στην Πέτρα, ένας ξενώνας, δύο προστατευόμενα διαμερίσματα, κέντρο ψυχικής υγείας, κλινική οξέων ψυχιατρικών περιστατικών, κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης, κινητή μονάδα, τμήμα βραχείας ψυχιατρικής νοσηλείας).
- Καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας(περιφερειακό κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης)
- *Horizon* (ταβέρνα *Τρίστρατο*)
- *Ψυχαργώς* Α' και Β' φάση

Α' φάση *Ψυχαργώς* (Στέγαση - Επαγγελματικά Εργαστήρια)

Δίνεται η δυνατότητα σε 55 νοσηλευόμενα άτομα στην Πέτρα, να ζήσουν σε 6 ξενώνες, στους τόπους καταγωγής τους, και να καταρτιστούν σε επαγγελματικά εργαστήρια. Παράλληλα, έγιναν εντατικά προγράμματα προετοιμασίας των ασθενών για την ένταξη στην κοινότητα, με εκτίμηση των αναγκών των νοσηλευομένων, κατάστρωση ατομικών αποκαταστασιακών προγραμμάτων κ.ά. Οι ασθενείς κατανεμήθηκαν σε:

- Κατερίνη: 2 ξενώνες και 2 εργαστήρια (Αρτοζαχαροπλαστική και Θερμοκήπιο)
- Βόλος: 1 ξενώνας (ραφείο παπουτσιών)
- Καρδίτσα: 1 ξενώνας (αρτοζαχαροπλαστική)
- Λάρισα: 1 ξενώνας (συνεργείο καθαρισμού)
- Τρίκαλα: 1 ξενώνας (αγγειοπλαστική).

Β' φάση Ψυχαγωγός(Δομές προστατευμένης στέγασης)

Στην Πιερία 57 άτομα που χωρίζονται ως εξής:

- Τρεις ξενώνες για 30 άτομα
- Ένα ψυχογηριατρικό οικοτροφείο για 14 άτομα
- Τρία προστατευόμενα διαμερίσματα για 13 άτομα

Εκτός Πιερίας:

- Δομές Γενικών Νοσοκομείων Θεσσαλίας (12 άτομα)
- Εταιρίες Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) στη Θεσσαλία (7 Οικοτροφεία για 90 άτομα)
- Εταιρίες ΝΠΙΔ στην υπόλοιπη χώρα (4 άτομα).¹²

9. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο. ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

9.1. Ο εθελοντισμός και η ψυχική υγεία συναντούν την παράδοση.

Μεγάλη και συγκινητική ήταν η προσέλευση του κόσμου στο τριήμερο Πολιτιστικό Φεστιβάλ, που συνδιοργάνωσαν το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου και ο χορευτικός όμιλος Κατερίνης, σε συνεργασία με το σύλλογο φίλων του Ψ.Ν.Π.Ο. *Αλκυονίδα*, στις 26, 27 και 28 Ιουνίου 2009,

στην κεντρική πλατεία του Δήμου Παραλίας, με τίτλο *ο εθελοντισμός και η ψυχική υγεία, συναντούν την παράδοση.*

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, ο τέως υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Γιώργος Κωνσταντόπουλος, ο δήμαρχος Παραλίας, κ. Γιώργος Κεραμιδιώτης ο διοικητής του Ψ.Ν.Π.Ο, κ. Κωνσταντίνος Δημητριάδης, η αναπληρώτρια διοικήτρια κα Μαρία Τσαρούχα, η Πρόεδρος του συλλόγου *Αλκυονίδα* κα Αλέκα Καραφυλλίδου, ο πρόεδρος της δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης Παραλίας κ. Αργύρης Μαβίνης, καθώς και πλήθος Πιερικών και ξένων επισκεπτών.

Στο φεστιβάλ έλαβαν μέρος η θεατρική και η χορευτική ομάδα καθώς και η χορωδία του Ψ.Ν.Π.Ο, όλα τα τμήματα του χορευτικού ομίλου Κατερίνης, ο πολιτιστικός Σύλλογος Έμπωνας Ρόδου *Ατάβυρος*, ο μορφωτικός και εκπαιδευτικός σύλλογος Λιβαδίων Χίου *Γεώργιος Βούρος* και η Εύξεινος Λέσχη Κοπανού Ανθεμίων, του Ν. Ημαθίας.

Το φεστιβάλ ξεκίνησε την Παρασκευή 26 Ιουνίου 2009, με τη χορευτική ομάδα του Ψ.Ν.Π.Ο, ενώ στη συνέχεια παρουσίασαν παραδοσιακούς χορούς το παιδικό, προεφηβικό και εφηβικό τμήμα του χορευτικού ομίλου Κατερίνης, καθώς και ο πολιτιστικός σύλλογος Έμπωνας Ρόδου *Ατάβυρος*, που απέσπασαν το πιο θερμό χειροκρότημα του κόσμου. Καθ'όλη την διάρκεια του τριημέρου, οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο, διένειμαν έντυπο υλικό για τις δομές του δικτύου, ενώ παράλληλα υπήρχε έκθεση μικροκατασκευών και δημιουργιών από τα κέντρα ημέρας.

Την πρώτη ημέρα του φεστιβάλ, Παρασκευή 26 Ιουνίου 2009 και με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας κατά των Ναρκωτικών, ο τέως υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Γιώργος Κωνσταντόπουλος, αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα του προβλήματος της χρήσης και κατάχρησης των ναρκωτικών. Εξήρε το σπουδαίο έργο που επιτελείται στη θεραπευτική μονάδα υποκατάστασης (ΟΚΑΝΑ) του Ψ.Ν.Π.Ο, χωρίς μάλιστα να υπάρχει λίστα αναμονής. Ταυτόχρονα τόνισε ότι αυτού του είδους οι εκδηλώσεις,

όπως αυτό το τριήμερο πολιτιστικό φεστιβάλ, ενδυναμώνουν και ενισχύουν την κοινοτική ψυχιατρική, συγχάιροντας τους διοργανωτές για την πρωτοβουλία.

Ο διοικητής του Ψ.Ν.Π.Ο κ. Κωνσταντίνος Δημητριάδης αναφέρθηκε στις δομές και υπηρεσίες του δικτύου, στο έργο της θεραπευτικής μονάδας υποκατάστασης και στον αγώνα που καταβάλλουν διοίκηση και εργαζόμενοι, προκειμένου να υλοποιηθεί και να διασφαλισθεί η ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα.

Επεσήμανε μεταξύ άλλων, ότι το φεστιβάλ είναι μία τριπλή γιορτή, της ψυχικής υγείας, του εθελοντισμού και της παράδοσης. Ευχαρίστησε τον κ. Κωνσταντόπουλο, για τη στήριξη που παρείχε στο Ψ.Ν.Π.Ο, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του στο Υπουργείο και τέλος συνεχάρη τον πρόεδρο του χορευτικού ομίλου για την πρωτοβουλία, δηλώνοντας ότι το φεστιβάλ θα είναι πλέον θεσμός και πάντα με τη συνδιοργάνωση του Ψ.Ν.Π.Ο.

Την ίδια ημέρα οι εργαζόμενοι του Ψ.Ν.Π.Ο, διένειμαν ενημερωτικά έντυπα για το πρόβλημα της εξάρτησης, ενώ μοίρασαν σε όλους μπαλόνια με τα συνθήματα *ζήσε τη ζωή χωρίς εξάρτηση και η ουσία είναι μία: η ζωή.*

Ο δήμαρχος Παραλίας κ. Γιώργος Κεραμιδιώτης στο σύντομο χαιρετισμό του καλωσόρισε όλους τους Πιερειείς και τους ξένους επισκέπτες που τίμησαν με την παρουσία τους τις εκδηλώσεις και ευχήθηκε καλή επιτυχία στο φεστιβάλ.

Η πρόεδρος του συλλόγου φίλων του Ψ.Ν.Π.Ο. *Αλκυονίδα*, κα Καραφυλλίδου τόνισε, μεταξύ άλλων, το σκοπό και το έργο του εθελοντικού συλλόγου και δήλωσε ότι όλα τα μέλη του θα είναι πάντα παρόντες και αρωγοί στην προσπάθεια για την μεταρρύθμιση στο χώρο της ψυχικής υγείας.

Ο πρόεδρος του χορευτικού ομίλου Κατερίνης, κ. Μιχάλης Καμανατζής, ευχαρίστησε το Ψ.Ν.Π.Ο για την άμεση ανταπόκριση στην πρόταση για συνδιοργάνωση του φεστιβάλ, που πραγματοποιεί ο όμιλος εδώ και 5 χρόνια.

Ευχαρίστησε επίσης, το δήμαρχο Παραλίας, την πρόεδρο του Συλλόγου *Αλκυονίδα* και όλους τους συμμετέχοντες.

Τη δεύτερη ημέρα του φεστιβάλ χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς, πάντα με τη συνοδεία ορχήστρας, το τμήμα ενηλίκων του χορευτικού ομίλου Κατερίνης, ο πολιτιστικός σύλλογος Έμπωνας Ρόδου *Ατάβυρος* και ο μορφωτικός και εκπολιτιστικός σύλλογος Λιβαδίων Χίου *Γεώργιος Βούρος*.

Η τρίτη ημέρα ξεκίνησε με τη χορωδία του Ψ.Ν.Π.Ο, υπό τη διεύθυνση του μουσικού κ. Μπάμπη Ναβροζίδη, ο οποίος εθελοντικά προσφέρει εδώ και μήνες ακούραστα τις υπηρεσίες για την προετοιμασία της χορωδίας. Στη συνέχεια ακολούθησε η θεατρική κωμωδία με τίτλο *Πρωινός μπαξές*, σε κείμενα και σκηνοθεσία του Ευγένιου Ολύμπιου, ενός ακόμη εθελοντή με ψυχή, ο οποίος με την πένα αλλά και τις σκηνοθετικές οδηγίες του, συνέβαλε στο άριστο αποτέλεσμα της παράστασης.

Όλοι οι παρευρισκόμενοι χειροκρότησαν τους υπαλλήλους του Ψ.Ν.Π.Ο αλλά και τους χρήστες των υπηρεσιών του, που έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους πάνω στη σκηνή, αποδεικνύοντας ότι με τη θέληση όλα είναι όλα εφικτά. Στη συνέχεια χόρεψαν ο εκπολιτιστικός σύλλογος Λιβαδίων Χίου *Γεώργιος Βούρος* και η *Εύξεινος Λέσχη* Κοπανού Ανθεμίων.

Το φεστιβάλ ολοκληρώθηκε με την απονομή αναμνηστικών δώρων σε όλους τους συμμετέχοντες από τον πρόεδρο του χορευτικού ομίλου Κατερίνης κ. Μιχάλη Καμανατζή.¹⁵

9.2. Εκδόσεις του Ψ.Ν.Π.Ο.

Το 2001 εκδόθηκε το βιβλίο με τίτλο *Κατάθλιψη σε εφήβους, ενήλικες και ηλικιωμένους*, συγγραφείς του ο Γιώργος Αγγελίδης, Μαρία Ελευθεριάδου και ο Θωμάς Αϊβαζιάν. Εκδόθηκε από το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου και φτάνει τις 84 σελίδες.

Την ίδια χρονιά εκδόθηκαν και τέσσερα φυλλάδια τα οποία αναφέρονται παρακάτω:

- Πρόγραμμα υποστήριξης και εκπαίδευσης
Φυλλάδιο που απευθύνεται σε μέλη της οικογένειας και φίλους ατόμων με σοβαρές ψυχικές αρρώστιες.

Επιμέλεια κειμένου: Γιώργος Αγγελίδης

- *Ας συμπαρασταθούμε σε άτομα που πάσχουν από ψυχική αρρώστια.*
Φυλλάδιο που απευθύνεται σε πολίτες της Περίας που θα ήθελαν εθελοντικά να διαθέσου λίγο από το χρόνο τους, για να συμπαρασταθούν σε άτομα που πάσχουν από ψυχική αρρώστια.

Επιμέλεια κειμένου: Γιώργος Αγγελίδης, Θωμάς Αϊβαζιάν

- *Πόσο ορθή είναι η άποψη που έχουμε για τις ψυχικές αρρώστιες;*

Φυλλάδιο που απευθύνεται στο ευρύ κοινό.

Επιμέλεια κειμένου: Θωμάς Αϊβαζιάν, Γιώργος Αγγελίδης

- *Θα θέλατε να γίνετε εθελοντής ψυχικής υγείας;*

Φυλλάδιο που απευθύνεται σε πολίτες που θα ήθελαν να γίνουν εθελοντές ψυχικής υγείας.

Επιμέλεια κειμένου: Παναγιώτα Βούρα, Γιώργος Αγγελίδης

- *Οι ψυχικά ασθενείς και οι οικογένειες τους. Τα δικαιώματά τους και οι δυνατότητες για να τα διεκδικήσουν.*

Φυλλάδιο που απευθύνεται

Σε ψυχικά ασθενείς και τις οικογένειες τους .

Επιμέλεια κειμένου: Γιώργος Αγγελίδης, Θωμάς Αϊβαζιάν, Παναγιώτα Βούρα, Ιωάννα Καραθανά, Ιωάννης Μαυρομάτης.

Το 2002 εκδόθηκε από το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου το βιβλίο 72 σελίδων *Τηλεόραση, σύγχρονη ηλεκτρονική τεχνολογία, παιδιά και έφηβοι* .Την συγγραφή του αποτέλεσαν οι Μαρία Ελευθεριάδου, Παναγιώτα Βούρα, Γιώργος Αγγελίδης.

Τη χρονιά του 2005 το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου συνεχίζει την εκδοτική του δραστηριότητα παρουσιάζοντας το βιβλίο *Βήματα στην Επιληψία* με στόχο την ενημέρωση των πολιτών του νομού Περίας. Η προσπάθεια αυτή έκδοσης του βιβλίου αυτού θα ολοκληρωθεί σε τέσσερα τεύχη.

Στο πρώτο τεύχος έγραψαν οι : Αβδελίδη, Ηλιάδου, Καραμανίδης, Λυσίστας, Μπερεδήμας, Παπαζήσης, Παπακωνσταντίνου. Την επιμέλεια είχε ο κ. Μπερεδήμας νευρολόγος – ψυχίατρος και διευθυντής ιατρικής υπηρεσίας του Ψ.Ν.Π.Ο.

Το πρώτο τεύχος περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- Επιληψία-ιστορική αναδρομή
- Επιληψία και επιδημιολογία
- Διεθνής ταξινόμηση των επιληψιών και των επιληπτικών συνδρόμων
- Νεώτερες νευροαπεικονιστικές μέθοδοι στην μελέτη της επιληψίας
- Επιληψία και κύηση
- Επιληψία και οδήγηση

Η συγκεκριμένη έκδοση αποτελεί μια ομαδική δουλειά καταξιωμένων επαγγελματιών υγείας.

Στόχος της είναι η πληρέστερη ενημέρωση για την εξέλιξη της επιληψίας. Επαγγελματίες, αλλά και συγγενείς ατόμων που υποφέρουν από επιληψία, μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες, ώστε να γνωρίζουν καλύτερα την ασθένεια αυτή, να την αναγνωρίσουν και να μπορέσουν να συμπαρασταθούν στους δικούς τους ανθρώπους που ταλαιπωρούνται.

Τα *Βήματα στην επιληψία* αποτελούν απλά ένα σύνολο εργασιών, κυρίως με τη μορφή των ανασκοπήσεων, που έχουν εκπονηθεί στο νευρολογικό τμήμα του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου.

Το βιβλίο αυτό είναι μία έκδοση του Ψ.Ν.Π.Ο. και διανέμεται δωρεάν στην προσπάθεια του νοσοκομείου να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την κοινότητα, καθώς και τους ειδικούς επαγγελματίες σε θέματα νευροψυχικής υγείας. Αναμένεται η έκδοση του δεύτερου τεύχους.¹²

9.3. Συνεργασίες του κέντρου ψυχικής υγείας του Ψ.Ν.Π.Ο. με σχολεία

Στα πλαίσια της πρωτογενούς πρόληψης, για τέταρτη συνεχή χρονιά, στη διάρκεια του σχολικού έτους 2001/2002, υλοποιήθηκε από επαγγελματίες ψυχικής υγείας του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης (ΚΨΥ) πρόγραμμα

ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης σε όλα τα Γυμνάσια και Λύκεια του νομού Πιερίας.

Το θέμα ήταν: *Εφηβεία-Διαπροσωπικές Σχέσεις (ομάδα φίλια - έρωτας)*.

Το σύνολο των σχολείων (Γυμνασίων και Λυκείων) στα οποία έγινε η παρουσίαση ήταν 36. Συμμετείχαν περίπου 2.600 μαθητές.

Από τους κυριότερους στόχους του προγράμματος ήταν:

- Η γνωριμία των επαγγελματιών του Κ.Ψ.Υ. με τους μαθητές.
- Η απομυθοποίηση του όρου ψυχική νόσος.
- Η γνωστοποίηση της ύπαρξης του κέντρου ψυχικής υγείας Κατερίνης και των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Να ακουστούν οι προβληματισμοί των μαθητών εφήβων αυτής της ηλικίας.

Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να δημιουργηθεί μετά από πέντε ως δέκα χρόνια, ένα ικανοποιητικό ποσοστό ενημερωμένων-ευαισθητοποιημένων πολιτών σε θέματα ψυχικής υγείας και να μπορεί να έχει ευκολότερη πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Θεωρείται σημαντικό να αναφερθεί ότι οι μαθητές έχουν ενεργή συμμετοχή στο πρόγραμμα, αφού οι ίδιοι ήταν αυτοί που επέλεξαν, μέσα από ερωτηματολόγιο, τα θέματα, καθώς και τον τρόπο και το χώρο της συζήτησης.

Μέσα από τη διαδικασία των συζητήσεων με τους εφήβους - μαθητές διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Μεγάλο ενδιαφέρον από την πλευρά των μαθητών (κυρίως των αστικών περιοχών) εκφράζει το θέμα *της σχέσης τους με τους γονείς*. Στα επαρχιακά σχολεία οι μαθητές δηλώνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το άλλο φύλο, καθώς και προβληματισμούς γύρω από τον εαυτό τους.

- Όσο μικρότερη είναι η ομάδα των μαθητών, τόσο η συμμετοχικότητα αυξάνει και διευκολύνεται η επικοινωνία.
- Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών, μετά τα πρώτα λεπτά, συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία.
- Τα παιδιά ζητούν περισσότερο χρόνο για συζήτηση με τους ειδικούς επαγγελματίες.⁹

9.4. Το κέντρο ψυχικής υγείας για την *Παγκόσμια Ημέρα Υγείας*

Ο *Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας* έχει αφιερώσει την *Παγκόσμια Ημέρα Υγείας*, την 7η Απριλίου 2001, στην ψυχική υγεία. Θέλει με αυτόν τον τρόπο να επηρεάσει την κοινή γνώμη και να προβληματίσει τους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, για το πώς μπορούν να βελτιωθούν οι συνθήκες στην παροχή ψυχιατρικής φροντίδας και βοήθειας σε όσους συνανθρώπους τη χρειάζονται.

Το ελληνικό Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει ορίσει ολόκληρο το έτος 2001 ως έτος της ψυχικής υγείας. Η ψυχική υγεία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της υγείας, μέσα από την οποία το κάθε άτομο μπορεί να αναγνωρίζει τις δυνατότητες και τις ικανότητές του. Έχοντας κανείς μια ισορροπημένη ψυχική διάθεση μπορεί να τα βγάζει πέρα με τις εντάσεις και τους *στρεσογόνους* παράγοντες της ζωής, μπορεί να εργάζεται παραγωγικά και να συμβιώνει αρμονικά με τους άλλους ανθρώπους στον κοινωνικό του χώρο.

Οι ψυχικές αρρώστιες επηρεάζουν την ψυχική υγεία και παρεμποδίζουν ή ελαττώνουν τη δυνατότητα να κατακτήσει κανείς μέρος ή όλα από τα παραπάνω. Προλαμβάνοντας όμως και θεραπεύοντάς κανείς την ψυχική αρρώστια του μπορεί πια να αναπτύξει όλες του τις δυνάμεις και τις δυνατότητες. Η ψυχική υγεία είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο στην ανάπτυξη του ανθρώπου.

Έτσι λοιπόν, θα πρέπει να γίνει δεκτό το γεγονός πως τα προβλήματα ψυχικής υγείας είναι κομμάτι της ζωής που μπορεί μεν να παρουσιαστούν, αλλά μπορούν και να διευθετηθούν. Ο δρόμος μπροστά είναι μακρύς. Είναι στρωμένος με μύθους, μυστικοπάθεια και ντροπή. Υπάρχουν λίγες μόνο

οικογένειες που δεν έχουν επηρεαστεί από κάποια ψυχική αρρώστια και δεν έχουν χρειαστεί βοήθεια σε κάποια δύσκολη περίοδο.

Σε καμιά χώρα στον κόσμο, κανένας δεν έχει ανοσία στις ψυχικές αρρώστιες. Οι ψυχολογικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις τους στους ανθρώπους είναι πολύ σημαντικές. Περίπου 400 εκατομμύρια άτομα, σε όλον τον κόσμο, πάσχουν από ψυχικές ή νευρολογικές αρρώστιες ή υποφέρουν από ψυχοκοινωνικά προβλήματα, όπως αυτά που σχετίζονται με τη χρήση αλκοόλ ή άλλων τοξικών ουσιών.

Συχνά οι άνθρωποι προσποιούνται άγνοια ή μπορεί πράγματι να αγνοούν το θέμα *ψυχική αρρώστια*. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για αναγνώριση του προβλήματος. Με άλλα λόγια, δεν είναι γνωστό πόσοι άνθρωποι δεν παίρνουν τη βοήθεια που χρειάζονται, βοήθεια που είναι υπαρκτή και διαθέσιμη, βοήθεια που μπορεί να την έχει κανείς χωρίς ιδιαίτερα μεγάλο κόστος.

Και ακριβώς επειδή δεν είναι γνωστή αυτή η γνώση, δεν είναι εύκολο να καταπολεμηθούν αποτελεσματικά οι βαριές ψυχικές αρρώστιες. Επειδή η αποτυχία να αναγνωρίσουν οι άνθρωποι αυτή την πραγματικότητα, διαιωνίστηκε ένας φαύλος κύκλος από άγνοια, δυστυχία, φτώχεια και ακόμη θάνατο.

Η αλήθεια είναι πως σήμερα πια υφίσταται η γνώση και τα μέσα να θεραπευτούν πολλές αρρώστιες. Πολλές πρόοδοι έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια στον επιστημονικό τομέα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ψυχικής αρρώστιας. Η θεραπεία δε γίνεται πια μόνο στα ψυχιατρεία, αλλά και στους ψυχιατρικούς τομείς των γενικών νοσοκομείων, στα κέντρα ψυχικής υγείας, στα εξωτερικά ιατρεία ψυχιατρικών νοσοκομείων, σε κέντρα ημερήσιας περίθαλψης, σε ξενώνες, οικοτροφεία και αλλού.

Σημαντική γνώση έχει πλέον αποκτηθεί σχετικά με τις αιτίες, τα συμπτώματα της ψυχικής αρρώστιας, τις μεθόδους πρόληψης και θεραπείας της. Τα οφέλη από τις γνώσεις αυτές πρέπει να αγγίζουν όλους τους

ανθρώπους και ιδιαίτερα αυτούς που έχουν πολλαπλά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

Ωστόσο, αυτή η επιστημονική γνώση δεν έχει διαδοθεί σε όλους τους πολίτες. Η κοινωνία, ακόμη και σήμερα, υψώνει φραγμούς και εμπόδια στη φροντίδα και την κοινωνική επανένταξη των ατόμων με ψυχικές αρρώστιες. Έτσι λοιπόν, πολλοί είναι εκείνοι που προβαίνουν σε διακρίσεις όσων πάσχουν από κάποια σοβαρή ψυχική αρρώστια.

Δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία που να στηρίζεται σε ηθικά, κοινωνικά ή σε επιστημονικά δεδομένα, για να αποκλείονται άτομα με ψυχικές αρρώστιες από την κοινωνία. Υπάρχει χώρος για όλους. Δεν υπάρχει καμιά λογική εξήγηση, για να εξαιρεθούν οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας από το γενικό σύστημα υγείας. Η ύπαρξη ισοτιμίας ανάμεσα στη σωματική και τη ψυχική υγεία είναι ζωτικής σημασίας.

Απευθυνθείτε για βοήθεια και φροντίδα για οποιοδήποτε πρόβλημα ψυχικής υγείας σας απασχολεί είτε δικό σας είτε κάποιου συγγενή και φίλου σας. Μη φοβάστε αυτούς που πάσχουν από ψυχική αρρώστια. Μπορεί να συμβεί στον καθένα. Μην αγνοείτε κάποια προειδοποιητικά σημεία και συμπτώματα μιας ψυχικής αρρώστιας. Τολμήστε να αμφισβητήσετε τις δοξασίες, τους μύθους, τις λαθεμένες αντιλήψεις και το στίγμα που συνοδεύει τη ψυχική αρρώστια. Η φροντίδα για τη ψυχική υγεία αφορά όλους.⁹

10. Επίλογος

Η ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα κάνει τα πρώτα της βήματα το 1983 με τη ψήφιση της διάταξης του άρθρου 21 του Ν.1397 που καθιέρωσε την ίδρυση και λειτουργία κέντρων ψυχικής υγείας και ψυχιατρικών τμημάτων σε γενικά νοσοκομεία και την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη αντίστοιχα.

Με το Εθνικό πρόγραμμα *Ψυχαργώς Β' φάση*, μέρος του οποίου εντάχθηκε στο επιχειρησιακό πρόγραμμα *Υγεία - Πρόνοια 2000 - 2006* του Γ' ΚΠΣ προβλέφθηκε η πλήρης αποασυλοποίηση του ψυχιατρικού νοσοκομείου Πέτρας Ολύμπου. Το κλείσιμο του ασύλου ξεκίνησε την 1-1-2002 και

ολοκληρώθηκε στις 27-1-2004 όταν έφυγαν και οι τελευταίοι ασθενείς. Οι ψυχικά ασθενείς μετονομάστηκαν ένοικοι.

Το ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου, πρωτοπόρο στην ψυχιατρική μεταρρύθμιση, έχει μετεξελιχθεί από άσυλο σε ένα σύγχρονο και πρότυπο δίκτυο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Είναι το πρώτο νοσοκομείο στην Ελλάδα που προχώρησε στην κατάργηση του ασύλου και τη δημιουργία δικτύου με νοσοκομειακές, ενδιάμεσες και κοινοτικές δομές που παρέχουν υπηρεσίες πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και θεωρείται το καλύτερο σε όλη την Νοτιανατολική Ευρώπη.

Στο ψυχιατρικό νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου πρεσβεύεται πως όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα στην προσωπική αξιοπρέπεια, τον σεβασμό και στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό ανεξαρτησίας.

Απώτερος στόχος των παρεχόμενων κοινοτικών ψυχιατρικών υπηρεσιών των μονάδων του νοσοκομείου είναι να προάγουν την ποιότητα ζωής του ατόμου με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, να προωθούν την ανεξαρτησία του, να τιμούν τα δικαιώματά του και να καλύπτουν τις ανάγκες του.

Στο εγγύς μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις στον υγειονομικό σχεδιασμό και σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης το Ψ.Ν.Π.Ο εκπόνησε το στρατηγικό και επιχειρησιακό του σχέδιο για την περίοδο 2010-2012 με στόχο να προωθήσει την κοινωνική πρόνοια και υγεία, να πραγματοποιήσει την μετεγκατάσταση των δομών ψυχικής υγείας, να αναπτυχθούν νέες παρεχόμενες υπηρεσίες που θα επικεντρώνονται στην ποιότητα, την αξιοπιστία και τη διαφάνεια, να αξιοποιηθεί η περιουσία και τέλος να δοθεί έμφαση στην επιχειρησιακή, διοικητική και οικονομική ανάπτυξη του φορέα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ορισμός της ψυχιατρικής, <http://el.wikipedia.org/wiki/Ψυχιατρική> .Πρόσβαση στις 07 Μαΐου 2010.
2. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. (Π.Ο.Υ.) (2001). Έκθεση για την Παγκόσμια Υγεία, Ψυχική Υγεία, Νέα Αντίληψη, Νέα Ελπίδα. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας.
3. Ιστορική αναδρομή της αντιμετώπισης της ψυχικής διαταραχής από τις εκάστοτε κοινωνίες, <http://clubs.pathfinder.gr/chriskkk/139302>. Πρόσβαση στις 28 Μαΐου 2010.
4. Ευτυχιάδης Α. (1995). Φύση και πνεύμα, Συμβολή στην Ιατρικοφιλοσοφική Σκέψη. Αθήνα : Εκδόσεις Αγγελάκη.
5. Πλουμπίδης Δ. (1989). Ιστορία της Ψυχιατρικής στην Ελλάδα: Θεσμοί, Ιδρύματα, και Κοινωνικό Πλαίσιο (1850-1920). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σύγχρονα Θέματα .
6. Χαβιάρα-Καραχάλιου Σ. (2001). Δρομοκαΐτειο Θεραπευτήριο 1887-1987+15,115 Χρόνια Κοινωνικής Προσφοράς: Τρόποι απομόνωσης και τρόποι αντιμετώπισης των ψυχοπαθών στον ευρύτερο ελληνικό χώρο πριν από την ίδρυση του Δρομακαΐτειου (σελ.91). Αθήνα : Εκδόσεις Τσίκης Ν.Τ.
7. Στυλιανίδης Σ., Θεοχαράκης Ν., Χονδρός Π.Χ. (2007). Το μετέωρο βήμα της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα. Αρχαιολογία και Τέχνες, 105, 45-54.
8. Ιστορική αναδρομή, http://psypno.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=5. Πρόσβαση στις 02 Ιουλίου 2010.
9. Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κατερίνης, <http://www.kepsykat.gr/>. Πρόσβαση στις 05 Ιουλίου 2010.
10. Η ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα, ολοκληρωμένη φροντίδα ψυχικής υγείας, <http://www.slideshare.net/mpletsos/ss-3473446>. Πρόσβαση στις 16 Ιουλίου 2010.
11. Σύσταση του Οικοτροφείου Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης *Δάφνη* στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου (2009). Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Τεύχος δεύτερο αρ. φύλλου 2035.

12. Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου,
<http://www.psyrgno.gr/>. Πρόσβαση στις 03 Ιουλίου 2010.
13. Χάρτης Μονάδων Ψυχικής Υγείας,
<http://www.mentalhealthmap.gr/>. Πρόσβαση στις 17 Ιουνίου 2010.
14. Θεραπευτική Μονάδα Υποκατάστασης του ΟΚΑΝΑ στο Δίκτυο του Ψ.Ν.Π.Ο.,
http://www.ektepn.gr/content/region_new/KENT_MAK_PDF/p48.pdf.
Πρόσβαση στις 10 Ιουνίου 2010.
15. Ο Εθελοντισμός και η Ψυχική Υγεία συναντούν την παράδοση,
<http://www.paraliapierias.gr/index.php>. Πρόσβαση στις 29 Μαΐου 2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.**ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ Ψ.Ν.Π.Ο.****ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τηλ.:2351351850

Fax: 23513 51851

Δ/ση :25 Μαρτίου 102

60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ

Τηλ:2351350700

Fax: 2351350711

Δ/ση :25 Μαρτίου 102

60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Τηλ:2351350730

Fax: 2351350731

Δ/ση :25 Μαρτίου 102

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΟΞΕΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Τηλ.:2351045420

Fax: 2351076083

Δ/ση :3^ο ΧΙΛ Επαρχιακής Οδού Κατερίνης – Ν. Εφέσσου

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (Μ.Ο.Φ.Ψ.Υ.)

Τηλ.2351078311

Fax: 2351078311

Δ/ση: Ολύμπου 2-4

Τ.Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ Ψ.Ν.Π.Ο.

Τηλ: 2351047531

Fax: 2351047531

Δ/ση: Φειδίου 24

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Ψ.Ν.Π.Ο.

Τηλ. 23513 51854

Τηλ.:23513 50733

Δ/ση :25 Μαρτίου 102

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΞΕΝΩΝΕΣ**ΞΕΝΩΝΑΣ «ΔΙΟΝΥΣΟΣ»**

Τηλ.: 2351045720

Fax: 2351045714

Δ/ση : Γεωργάκη Ολυμπίου Ά Πάροδος 8

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΑΡΜΟΝΙΑ»

Τηλ.:2351045720

Fax: 2351045723

Δ/ση: Γώγου Πετρίδη 22

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΕΡΑΤΩ»

Τηλ: 2351.42610

Fax: 2351042611

Δ/ση :Παραλία Κορινού

Τ.Κ. 60100 ΚΟΡΙΝΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΠΟΛΥΜΝΙΑ»

Τηλ: 2351063757
Fax: 2351063759
Δ/ση: Άρεως 72
Τ.Κ. 60100 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΑΡΜΟΝΙΑ»

Τηλ.:2351045720
Fax: 2351045723
Δ/ση: Γώγου Πετρίδη 22
Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΕΡΑΤΩ»

Τηλ: 2351.42610
Fax:2351042611
Δ/ση :Παραλία Κορινού
Τ.Κ. 60100 ΚΟΡΙΝΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΠΟΛΥΜΝΙΑ»

Τηλ; 2351063757
Fax: :2351063759
Δ/ση: Άρεως 72
Τ.Κ. 60100 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΞΕΝΩΝΑΣ «ΘΑΛΕΙΑ»

Τηλ. 2351045241
Fax: 2351045245
Δ/ση 5^ο ΧΙΛ Επαρχιακής Οδού Κατερίνης – Ν. Κεραμιδίου
Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ

ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ «ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ»

Τηλ.:2351052300

Fax: 2351052308

Δ/ση Κονταριώτισσα Πιερίας

T. K. 60100

ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ «ΔΑΦΝΗΣ»

Τηλ.:2351032123

Fax: 2351045785

ΔΑΦΝΗΣ 1

T. K. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

-

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ «ΚΛΕΙΩ»

Τηλ. 2351079411

Fax: 2351079411

Δ/ση: ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ 3

T. K. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ «ΚΑΛΛΙΟΠΗ»

Τηλ.2351079412

Fax: 2351079411

Δ/ση: Ίωνος Δραγούμη 3

T. K. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ «ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ»

Τηλ.2351079995

Τηλ.2351079995

Fax: -----

Δ/ση: Αναλήψεως 13

T. K. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ «ΟΥΡΑΝΙΑ»

Τηλ:2351078310

Fax: -----

Δημητρίου Γούναρη 20

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ «ΚΑΤΑΦΥΩΤΙΚΑ 1^{ος} όροφος

Τηλ.:2351038889

Fax: 2351047532

Δ/ση: Παρθενώνος 11

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ «ΚΑΤΑΦΥΩΤΙΚΑ 2^{ος} όροφος

Τηλ.:2351026888

Fax: 2351047532

Δ/ση: Παρθενώνος 11

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ « ΕΥΤΕΡΠΗ »

Τηλ.:2351047532

Fax: 2351047532

Δ/ση: Παρθενώνος 11

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ»

Τηλ.:2351046814

Fax: 2351046918

Δ/ση:3^ο Χιλ. Επαρχιακής Οδού Κατερίνης – Ν. Εφέσσου

ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ «ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ»

Τηλ.:2351078255

Fax:2351047547

Δ/ση: Εθνικής Αντιστάσεως 51

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΝΟΪΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ ΤΟΥΣ (Κ.Η.Φ.Α.Α.)**

Τηλ.:2351046915

Fax: 2351046916

Δ/ση:30 Χιλ. Επαρχιακής Οδού Κατερίνης – Ν. Εφέσσου

Τ. Κ. 60100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ

